

sydasien

1
1977

4kr

bulletinen

SRI LANKA : förtryck och opposition

PAKISTAN : historisk tillbakablick

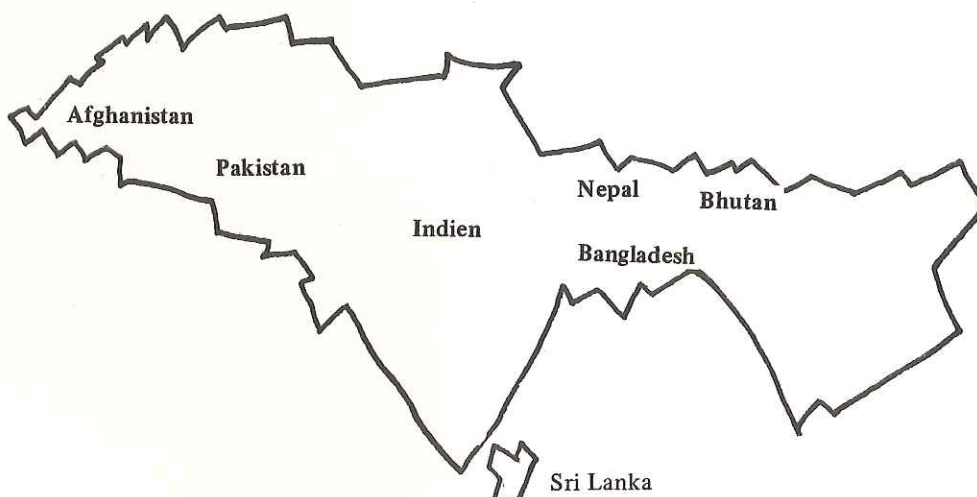
INDIEN : myten om demokrati

BANGLADESH : ett år av kupper

sydasien

BOX 1142, 221 05 LUND

SYDASIEN

INNEHÅLL

Indien: Undantagstillståndet: Borgarna till attack. - <i>Lars Jonasson</i>	<i>sid 4</i>
Sri Lanka: Förtryck och opposition. - <i>Thomas Bibin</i>	<i>sid 11</i>
Pakistan: Imperialistisk konspiration eller nationell frigörelse? - <i>Lahori</i>	<i>sid 15</i>
Bangladesh: Ett år av kupper. - <i>Ann-Lisbet Arn</i>	<i>sid 18</i>
Indien: Anteckningar om kommunismen. - <i>Geza Nagy</i>	<i>sid 22</i>
Indien: De politiska fångarnas situation. - <i>Lars Hellström</i>	<i>sid 27</i>
Indien: Svenskt bistånd till Indien? - <i>Per Persson</i>	<i>sid 30</i>

Dokument:

sid 31

Kontaktpersoner för Sydasien kommittén

Stockholm: Jonas Söderblom, Scheelegatan 4 1tr. ö.g.

112 23 Stockholm tel. 08/52 17 60

Lund: Ola Hansson, Stenbocksgatan 8, 311 50 Malmö, tel. 040/12 39 30

Göteborg: Geza Nagy, Guldringen 5, 421 52 V:a Frölunda, tel. 031/29 57 56

Postgiro 89 11 97-6 Sydasien kommitténs Stockholmsgrupp

Allt stöd är välkommet!

LEDARE

Informationen om Sydasien i Skandinavien är bristfällig. De sydasiatiska länderna med ca en miljard invånare här i stort sett försumrats både av svenska massmedia och av pressen i de övriga nordiska länderna. Det finns inte en enda korrespondent från svenska massmedia i Sydasien trots att Indien ensamt har nästan dubbelt så många invånare som Latinamerika. Den allmänna bilden av dessa länder, som den presenteras i massmedia, är mycket ofta missledande. Den är ett avskräckande exempel på »journalistisk ärlighet». Man får en »katastrofpornografisk» vision, som framställer Sydasien, liksom många andra länder i tredje-världen, som ett kaos där inget annat än total hopplöshet råder. Befolkningstillväxt, religion och folkets apati framställs som fattigdomens orsaker. Klassmotsättningar, kapitalistisk exploatering och imperialismens dominans över Sydasien nämns inte, som om de vore betydelselösa. Denna sedvanliga bild omöjliggör all förståelse av Sydasiens verkliga situation.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt att sprida information om Sydasien och att försöka beskriva respektive länders aktuella politiska och ekonomiska läge. Sydasien-bulletinen har därmed en viktig funktion att fylla. Detta är det första numret.

Det nuvarande läget i Sydasien är ytterst kritiskt såväl ekonomiskt som politiskt. I de flesta länderna råder idag undantagstillstånd. Regeringarna tror sig äntligen ha hittat en lösning på samhällets djupgående kriser. Massornas krav på ett bättre liv besvaras med ökat politiskt förtryck och försämrade levnadsvillkor. Den parlamentariska demokratins sammanbrott är ett faktum. Folkets motstånd växer även om det inte alltid är välorganiserat. Klassmotsättningarna har skärpts och de härskande klassernas oro har lett till ett odemokratiskt, nästan fascistiskt statsstyre. Alla dessa länder, i synnerhet Indien, Pakistan, Bangladesh och Sri Lanka, har på sistone ökat de militära och halvmilitära utgifterna. Underåttelstjänsten och den hemliga polisen har avsevärt förstärkts. Hundratusentals ur oppositionen har fängslats i samband med undantagstillstånd. I Indien t ex var antalet politiska fångar högt redan innan undantagstillståndet i juni 1975, och därefter genomfördes massarresteringar i stora delar av landet. Tiotusentals människor hålls fortfarande anhållna och några rättegångar har inte påbörjats. Uppgifterna om antalet politiska fångar varierar mycket. Amnesty International kan inte ge några bestämda siffror, och deras senaste rapport om Indien talar om mellan 30.000 och 100.000 politiska fångar där. Andra källor uppger ett större antal. Enligt den engelska veckotidningen *New Statesman* finns det ca 250 000 fångar. Läget är inte annorlunda i Pakistan, Bangladesh och Sri Lanka. De flesta politiska fångarna lever under fruktansvärda förhållanden. Fångelsernas omänskliga och ohygieniska förhållanden är välkända i dessa länder. Den brutala och systematiska tortyren kan, som Amnesty International avslöjat, mycket väl jämföras med diktaturerna i Chile, Brasilien och Iran. Det är därför viktigt att i Skandinavien skapa en opinion mot denna brutalitet.

Detta är första numret av Sydasien bulletinen, som ges ut av Sydasien-kommitten. Kommitten bildades sommaren 1976 och består än så länge av grupper i Stockholm, Göteborg och Malmö-Lund.

Sydasien kommittén har som mål att sprida information om situationen i Sydasien, och att stödja alla krafter som bekämpar imperialismen, politiskt förtryck och underutveckling i området. Kommitten är fristående från politiska partier och grupperingar i Sydasien och i Sverige.

Om detta nummer.

En strävan i Sydasien-bulletinen kommer att vara att regelbundet beskriva de politiska fångarnas situation. I detta första nummer granskas deras prekära situation i *Indien*. En annan artikel om samma land diskuterar utförligt bakgrunden till undantagstillståndet och dess verkliga syfte, ekonomiskt och politiskt. En tredje artikel ger en översiktlig framställning av den starkt splittrade indiska kommunismen.

Trots undantagslagar och politisk förföljelse i *Sri Lanka* är vänsteroppositionen mot regimen omfattande och delvis välorganiserad. Men en eventuell militärdiktatur skulle ändå ställa vänstern inför ett svårt prov, hävdas i en lång artikel, som visar hur förtryck och opposition i *Sri Lanka* förekommer i ömsesidig växelverkan.

Uppkomsten av en separat muslimsk stat, *Pakistan*, har ifrågasatts alltsedan denna stat grundades. En artikel behandlar denna kontroversiella fråga i form av en historisk analys.

*Bangladesh*s nuvarande läge är förvirrande. Ständiga och djupgående kriser ledde under förra året till ett flertal militärkupper. En bakgrund till den nuvarande och föga kända militärjuntans kupp presenteras.

Vi uppmanar alla läsare att hjälpa oss i vårt fortsatta arbete för att förbättra Sydasien-bulletinen. Skriv eller ring. Alla synpunkter är välkomna.

Eftersom Sydasien bulletinen vill vara ett debattforum, svarar författarna själva för åsikter och innehåll i sina artiklar.

INDIEN

Undantagstillståndet:

Borgarna till attack

LARS JONASSON

Undantagstillståndet i Indien är nu mer än ett år gammalt. Det infördes den 26 juni 1975 av premiärminister Indira Gandhis då alltmer vacklande regering. Syftet var att bemöta vad premiärministern kallade för en högerkonspiration som sökte skaka regeringens auktoritet och störta henne från premiärministerposten.

Offentliga möten och demonstrationer förbjöds. Presscensur infördes. De demokratiska rättigheterna, däribland domstolars rätt att ifrågasätta regeringsbeslut, upphävdes.

Många arresteringar ägde rum och uppgifterna varierar mellan sextio- och etthundratusen. De arresterade kom från olika oppositionella grupper, vänster såväl som höger. Jan Sangh-partiet, som står långt till höger, det socialdemokratiska Socialist-partiet och Communist Party of India (Marxist) blev speciellt illa åtgångna. Smugglare, spannmålsprofitörer och svartabörshajjar anhölls, och alla som satte sig emot undantagstillståndet eller försökte väcka och organisera protester fängslades.

Undantagstillståndet tilldelar Indira Gandhis regering en enorm makt. Det är nu möjligt för polisen att hålla vem som helst i arrest i upp till ett år (med rätt till förlängning) utan att ange orsaken. Den indiska polisen har naturligtvis sedan länge arbetat på detta sätt, men nu får de göra det helt legalt. Indira Gandhis kraftfulla uppträdande har ytterligare förstärkt hennes position och hon har vunnit förtroende hos städernas medelklass, något som hon förut saknat. Det moskvaorienterade Communist Party of India (CPI), som sedan länge har samarbetat med Indira Gandhis regerande kongressparti, välkomnade undantagstillståndet och lovade regeringen sin fulla medverkan.

Premiärministern presenterade undantagstillståndet för det indiska folket som en progressiv åtgärd: hård kanske med tanke på den parlamentariska demokratin, men nödvändig för att kunna undanröja de hinder som hämmade landets utveckling och således nationens levnadsstandard. En vecka senare introducerades ett ekonomiskt 20-punktsprogram.

Detta ekonomiska program framställdes som en ny stor satsning på Indiens utveckling. Programmet innehåller något för varje sektion av landets befolkning, från storindustrin till de livegna (som kallas för »bonded labourers») på landsbygden. Allting skulle äntligen göras: priserna skulle sänkas och hållas låga, jordreformlagarna, sedan länge livlösa, skulle genomdrivas, livegenskapen avskaffas, jordbrukarna skulle få anstånd med sina skulder, minimilönerna för jordbruksarbete »ses över» och tillämpas, bevattningen och elenergiförsörjningen ökas, billigt tyg skulle göras tillgängligt genom statliga krav på väverierna, skattesmitning och smuggling skulle stoppas, arbetarna skulle få del i företagets vinster, investeringar underlättas, skattelättnader på inkomster, särskilt för medelklassen, skulle införas och de fattiga studenternas behov skulle uppmärksammas.

Det lät sannerligen som ett storartat program. Indira Gandhi fick mycket stöd inom sitt eget kongressparti och som sagt från CPI, som bedömde programmet som ett angrepp mot feodalismen och reaktionen i landet och lovade att göra allt som stod i dess makt för att hjälpa staten att genomdriva den nya politiken.

Längre fram i den här artikeln ska vi återkomma till 20-punkts-

programmet och granska dess innehåll och vad det har åstadkommit under tiden sedan det presenterades.

Varför undantagstillstånd?

Vi måste nu fråga oss varför den indiska regeringen tillgrip undantagstillståndet. Varför ansågs det nödvändigt att överge den parlamentariska statsformen? Det är en befogad fråga, eftersom en tillbakablick på Indien sedan självständigheten visar att de antidemokratiska elementen i det nuvarande undantagstillståndet sedan länge varit en del av indiskt liv. Faktum är att det indiska folket har levt under undantagslagar praktiskt taget hela tiden sedan de brittiska kolonisatorerna gav sig iväg. En så kallad Preventive Detention Act (»Lagen om förebyggande häktning») infördes bara 30 dagar efter stiftandet av den indiska grundlagen år 1950. Och 1971 kom den lag som nu används: Lagen om upprätthållandet av den interna säkerheten (Maintenance of Internal Security Act), eller MISA som den vanligtvis kallas.

- Dessa lagar har ofta använts av indiska regeringar, både regionalt och centralt. Också innan Indira Gandhis proklamation av undantagstillståndet var hennes fängelser fullpackade med politiska fångar - flertalet från vänstern. Dessutom har kongressdominerade regeringar på både delstatlig och central nivå inte tvekat att motarbeta och sabotera demokratiska val redan före juni 1975. Till exempel ledde Indira Gandhi själv den reaktionära agitationen i delstaten Kerala, som slutade med att centralmakten i Delhi 1959 upplöste delstatens kommunistiska regering - den första av sitt slag i världen tillkommen under borgerliga parlamentariska former. I de västbengaliska valen 1972 organiserade kongresspartiet en terrorvåg, som gjorde valet till en parodi och effektivt hindrade CPI(M), delstatens då ledande parti, att delta i valkampanjen. Slutligen, från självständighetens första dag har polisen, domstolarna och armén energiskt slagit ned på agitation från arbetarklassen och de lägsta skikten bland jordbruksbefolkningen. De välkända massakrerna på de uppriska bönderna i distriktet Naxalbari i Västbengalen var på intet sätt unika, förutom möjligen i sin intensitet. Samma sak har hänt i andra delar av Västbengalen och i andra delstater. I distriktet Telengana i den nuvarande delstaten Andhra Pradesh hamrade armén i tre år 1947-50 på bönderna som beväpnat satte sig upp emot sina medeltida härskare. Statens hela maktapparat - den lagstiftande, den dömande och polisen - gick samman för att återupprätta de feudala förhållandena, som folket i området hade sopat bort. Det förekom mycket grymhet och fasa!

Varför kände då Indira Gandhi och hennes anhängare inom de styrande klasserna det nödvändigt att slå till som de gjorde med detta »nya» undantagstillstånd? Svaret står att finna i den socio-politiska och ekonomiska utvecklingen under de senaste åren. Denna utveckling kan sammanfattas i de indiska borgarnas totala misslyckande att utnyttja landets enorma rikedomar, och den ökande radikaliserings av den indiska arbetarklassen och landsbygdens fattiga - en radikaliserings som mer och mer visade på en beredskap att överge det borgerliga valsystemet och gå över till mer intensiva former av klasskamp.

Ekonomi i kris

Ekonomi befinner sig otvivelaktigt i en kris. Utvecklingen har inte inom något område hållit takten med befolkningens tillväxt eller krav - krav som f ö är utomordentligt blygsamma.

De indiska jordbruksförhållandena är en mänsklig skam. De är i stort sett efterblivna, primitiva och framför allt orättvisa enligt varje tänkbart mått. Jorden är dåligt och t.o.m. felaktigt använd. Som ett exempel på denna efterblivenhet kan nämnas att risproduktionen i Japan år 1974 var 5838 kg per hektar. I Indien var det bara 1640 kg per hektar. I Kina var det 3274, i Nordkorea 5000 och i Sri Lanka 2939 kg per hektar.

Nationens behov av bevattnings har försumrats. De förbättringar som faktiskt har ägt rum efter självständigheten är helt otillräckliga. Jämfört med andra länders ansträngningar och framsteg inom detta område kan utvecklingen av Indiens bevattningsmöjligheter endast leda till omdömet att jordägarna är fullständigt inkompetenta och helt ointresserade av att berika Indiens civilisation.

Det kan inte nog understrykas att det indiska jordbrukets möjligheter verkligen är enorma. Folkets fattigdom är ett tillstånd skapat och bibehållit av människor. Det är inget naturfenomen. Att förklara jordbrukets låga produktionsnivå med bristen på modern teknologi är att ignorera framstegen hos Indiens nordliga granne Kina, där hela befolkningens behov av föda har säkerställts genom tillvaratagandet av folkets energi.

Liksom Kina besitter Indien kolossala mänskliga resurser: människor som brinner av längtan att skapa sig en dräglig tillvaro. Befolkningens arbetsinsatser skulle kunna åstadkomma snart sagt vad som helst. Men ägande- och maktstrukturerna på landsbygden hindrar detta. Män och kvinnor hålls borta från arbete. Miljoner har ingen jord alls. De flesta har för lite. Ett fåtal har för mycket, och många av de senare har helt enkelt ingen lust att ens på ett kapitalistiskt sätt utnyttja sina egendomar.

Resultatet blir att utvecklingen i Indien stryps. Folk tillåts inte arbeta. Detta är vad som vanligtvis kallas för arbetslöshet. Men det är riktigare att beteckna det som en medveten strypning av de möjligheter som finns att utveckla landet. Den indiska fattigdomen är således jordägarnas skapelse, en skapelse av dem som åtnjuter statens militära skydd och polisens och domstolarnas benägna bistånd för att underlätta sitt ohyggliga förtryck av de jordlösa och fattiga bönderna.

Så har vi landsbygdsbefolkningens häpnadsväckande misär. Officiellt lever 54% av Indiens befolkning under den av staten fastställd gränsen för existensminimum - en gräns som redan är otroligt lågt satt. Andra källor menar att hela 2/3 av befolk-

ningen i detta bördiga land lever under existensminimum: med andra ord lever ett liv i hunger och umbäranden. Studier visar att undernäring och de sjukdomar som följer i dess spår är dagens lott för de indiska medborgare som lever under existensminimum. Man må använda 80-90% av sin inkomst på mat, men det spelar ingen roll. Priserna är för höga för att den fattiga delen av befolkningen ska kunna tillgodose sitt behov av näringsrik mat.

Dessutom pågår en tilltagande utarmning av själva jorden. Bilden av underutvecklingen på den indiska landsbygden, och den struktur som skapar den, är framställd på ett kortfattat och klart sätt av de två svenska forskarna Göran Djurfeldt och Staffan Lindberg i en uppsats gjord för SIDA. Den heter *Den växande fattigdomen i Indien* och kan erhållas gratis från SIDA:s utredningsbyrå.

Det är naturligtvis så, att ett underutvecklat land som Indien endast kan bygga upp en industri på basis av överskott från jordbruksproduktionen. Det krävs också välmående jordbrukare som både har råd att köpa industriprodukter och att betala skatter. Men eftersom bönderna lever i en ständig katastrof har industrins tillväxt varit svag. Dessutom förekommer ett kraftigt inslag av lyxproduktion — ett inslag som för övrigt har växt under det gångna året. Dålig planering, undermålig skötsel och konkurrensens hänsynslösa verkningar har ytterligare bidragit till Indiens eländiga utveckling. Detta gäller både de statliga och privata sektorerna.

Misslyckandet med att utveckla en samhällsnyttig industri har lett till en starkt utbredd och fruktansvärd arbetslöshet i städerna. Indiska städer är översvämmade med folk av alla åldrar, som har tvingats in i sysslöshet och hunger. Till detta kommer, för dem som har arbete, löner och arbetsförhållanden som är monstruösa. Många av oss som har varit i Indien de senaste åren har märkt detta. Andra har sett det på TV eller läst om det, som i Lasse och Lisa Bergs och Stig T Karlssons upprörande rapport om barnarbete i fabriker i *Folket i Bild/Kulturfront* nr. 13, 24 juni 1976.

Vf får aldrig glömma att dessa förhållanden är helt åstadkomna och skyddade av mäktiga krafter. Många andra f d kolonier har visat att det är möjligt med en mänsklig industrialisering, och det finns ingen anledning att tro annat än att så kan ske också i Indien.

Oppositionen växer

Det indiska folket har blivit alltmer otåligt under dessa förhållanden, och stora delar av det håller på att radikaliseras. Det antal människor som på ett eller annat sätt längtar efter en demokratisk och samhällsnyttigt inriktad ekonomi är redan nu mycket stort, och de som varje dag dras till nya idéer, nya ambitioner, är många. Innan undantagstillståndet tillkännagavs förekom agitation, strejker, demonstrationer och t.o.m. våldsamma uppror överallt. Faktum är att i en intervju i tidningen *Times of India* en vecka efter proklamationen av undantagstillståndet underströk Indira Gandhi att *arbetaragitationen* var någonting som måste stoppas om landet skulle kunna göra framsteg.

Delstaterna Kerala och Västbengalen har länge varit starka

fästen för den indiska kommunismen. Den borgerliga centralregeringen har med fula medel upplöst en folkvald kommunistregering i Kerala, och som vi har sett organiserade kongresspartiet i Västbengalen en terror av häpnadsväckande proportioner för att eliminera CPI(M)s parlamentariska styrka. Klasskampen ovanifrån är vardaglig. Till och med *liberala* organisationer har mördats av godsägarnas hyrda gangsters. Hela områden på landsbygden har blivit farliga för kommunistiska organisationer.

Hur som helst så växte kampen och blev mer klassinriktad och bättre organiserad. Kommunisterna och andra progressiva krafter i Indien är uppdelade i många partier och grupper, som Geza Nagy visar i en annan artikel i denna bulletin. Alla dessa har varit aktiva, och organisationer för speciella ändamål har också hjälpt till att föra kampen vidare.

Industriarbetarna har svarat på sina ständigt försämrade förhållanden med militans. Trots att borgarna ofta har slagit ned

Socialistdemonstration i Kerala

arbetarkationer får man inte glömma att dessa segrar har krävt stora ansträngningar och brutalitet från statens sida. Krossandet av järnvägsarbetarnas strejk år 1974 visar tydligt borgarnas vilja och förmåga att straffa. Å andra sidan visar det på arbetarklassens vilja till kamp. Denna strejk och dess konsekvenser var bara en större och mer dramatisk version av många fler lokala och mindre konfrontationer.

Detsamma gäller landsbygden. Naxalbari var toppen på ett kolossalt isberg av desperation. Demonstrationer, petitioner, krav och organisatoriskt arbete ökade bland bönderna före undantagstillståndet, både i antal inblandade och till klasskaraktären. Som exempel på denna växande medvetenhet kan nämnas bonderörelsen kring staden Shahade i delstaten Maharashtra. Där utvecklades en organisation som ställde radikala krav på jordreform, arbete och löner. Det kan inte påstås att dessa bönder nådde framgång, men trots att dom misslyckades har de lärt sig organisatorisk verksamhet, de har upplevt politiskt arbete och förstår nu parlamentarismens oförmåga att lösa deras problem. De står i artikulerad opposition. På andra håll har det förekommit framgångsrik mobilisering bland stamfolk kring klasskrav och klassmedvetenhet. I Bihar, en viktig gruvstat och ett område med speciellt eländiga jordbruksförhållanden, har allianser mellan arbetare och bönder upprättats.

Tills vidare omöjliggör undantagstillståndet denna landsomfattande agitation. Borgarna under Indira Gandhis ledning har gripit initiativet och sitter för närvarande med trumf på hand. Flera tusen kadrer och sympatisörer från vänstergrupper som CPI(M) och socialistpartiet är fängslade. Andra är under jorden. Marxist-leninistiska grupper och andra revolutionära grupper har lidit mindre av undantagstillståndet eftersom de redan var under jorden, men de har tystats effektivt. Många fackföreningsrepresentanter har spärrats in. George Fernandes, en av ledarna för järnvägsarbetarna, greps i juni i år efter ett år på flykt. Han står nu anklagad för konspiration mot staten. Över hela landet har många progressiva män och kvinnor fängslats.

Deras situation är mycket svår. Den indiska polisen, känd för oberäknelig brutalitet, går riktig bärsärkagång mot politiska fångar från vänstern. Tusentals fall av tortyr har dokumenterats, och de politiska fångarnas fruktansvärda förhållanden har ingående beskrivits. Alla demokrater och progressiva människor i Sverige måste förstå dessa fakta och förhöra sig om den svenska regeringens passivitet och tystnad vad gäller dessa övertramp mot rättvisa och mänsklig integritet. Indien får alltså stöd från Sverige på olika sätt, inte minst genom SIDA, som i år satsar 230 miljoner på biståndsverksamhet där. Man kan också undra vad TV1 har för avsikt med att återge Indira Gandhis version av allting utan minsta försök att kolla fakta (*Vart är Indien på väg*, i TV 1 den 27/9 1976).

Krisen i Indien måste alltså ses ur både politiskt och ekonomiskt perspektiv. Hela landet kokade av arbetarnas och de fattiga jordbrukarnas ilska, och här inser vi den verkliga meningen med undantagstillståndet. Därför, som vi ska se, är de mest konkreta delarna i Indira Gandhis ekonomiska 20-punktsprogram riktade mot majoritetens frihet och behov.

Jordägarnas makt

Trots anspråken att vara reformvänlig och att samla nationen för det »stora språnget» representerar undantagstillståndet

faktiskt en borgerlig mobilisering mot socialism, mot folket. Det är sant att många från högern har fängslats. Det är också sant att Indira Gandhi representerar dem inom bourgeoisin (monopolkapitalet och de kapitalistiska bönderna) som verkligen önskar utveckla landets produktiva resurser. De ser faktiskt sig själva i konflikt med andra delar av bourgeoisin. Men poängen är att det ekonomiska programmet på intet sätt hotar borgarnas huvudintressen. Privat äganderätt och rätten att anställa och avskeda berörs inte. Reallönerna pressas. Statens våldsapparat står som förut på ägandets sida.

Det skulle vara ett misstag att se undantagstillståndet som ett krafttag ämnat att tukta och reformera de efterblivna elementen inom borgerskapet. En del iakttagare både inom och utanför Indien påstår detta. Men förändringarna har varit små, ytliga och halvhjärtade.

Jordreformen, till exempel, har över hela landet saboterats av jordägarna. De är den största sektionen av den indiska härskande klassen och kongresspartiets ryggrad. De kontrollerar jordbruksöverskottet och besitter styrkan att bestämma priser och att hålla förnödenheter borta från marknaden. Många av de hamstrare som har arresterats under undantagstillståndet kommer från denna klass, men deras position som härskare på landsbygden har i allt väsentligt förblivit orubbad. De har bevisat sin styrka om och om igen i konfrontationer med den monopolkontrollerade centralregeringen. Staten på alla lokala nivåer är fullständigt i jordägarnas och köpmännens händer, och dessa människor har tillägnat sig alla projekt och bidrag avsedda att förbättra livet i byarna. Ingenting har kommit de fattiga tillgodo. 20-punktsprogrammets anstånd med skulder har mest kommit dessa jordägare till del, eftersom de enda lån som staten kan kontrollera är statliga lån och dessa nästan uteslutande har gått till de redan välbärgade bönderna. Ockersystemet, som har drivit de indiska bondemassorna till nedärd skuld och livegenskap, kan inte påverkas av den borgerliga staten. Jordägarnas och penningutlånarnas makt är helt enkelt för stark. Och vart vänder sig den fattige nästa gång han behöver pengar till mat, giftermål etc.?

Indira Gandhi och monopolbourgeoisin förstår naturligtvis att en meningsfull utveckling inte kan ske så länge jordägarna bibehåller sin makt och fortsätter att undvika skatter, samtidigt som de håller tillbaka produktiva möjligheter inom jordbruket. Centralregeringen försökte en gång nationalisera partihandeln med spannmål och ris, men sabotage från jordägare och grossister tvingade staten till reträtt. Man fick återgå till privat handel. Inte ens nu, med undantagstillståndet till sitt förfogande har centralregeringen sökt att upprepa konfrontationen.

Jordägarnas makt förblir alltså intakt. Den 12 maj i år medgav jordbruksministern att det utlovade genomdrivandet av jordreformlagarna inte varit »tillfredsställande». Statens bulletin för landsbygdsutveckling, *Kurukshetra*, rapporterade den 16 juni att bara ungefär 412.500 hektar jord hade nåtts av jordreformen. Av dessa har i runt tal 53.000 hektar omfördelats. Vad har hänt med resten? Och ska man tro att ens fyrahundratusen hektar jord i ett land av Indiens storlek skulle kunna lösa folkets jordhunger? Värst av allt: enligt censurerade indiska nyhetskällor har jordprogrammet avslutats redan i somras.

Inte heller kan angreppet mot livegenskapen kallas tillfredsställande. I ett distrikt i Bihar till exempel har regeringen

Johan Höjers tolkning av Indira Gandhis jordfördelning

bara lyckets befria 600 »bonded labourers» av ett uppskattat antal på 20.000 enbart i detta distrikt. Tjänstemannen som utfört denna blygsamma räddningsaktion har t.o.m. fått beröm. Delstatsregeringen i Uttar Pradesh i norra Indien rapporterade i juni 1976 att 16.000 livegna hade befriats – av totalt 31.000. Varför bara hälften?

Hur många fler tusen indiska män, kvinnor och barn lever alltjämt i livegenskap, mer än ett år efter det att Indira Gandhi så storslaget kungjorde deras befrielse? Jo, Indira, som du sa i svensk TV: »Man måste gå varligt fram»!

Reformer för vem?

Trots alla sina pretentioner på att nu äntligen sätta igång att införa reformer på allvar, kan Indira Gandhis 20-punktsprogram inte ses som något annat än en fortsättning på kongresspartiets

frasmakeri. För folkflertalet förbättras inte ekonomin. Jordägandets struktur förblir som den var innan juni 1976. Basvaruprisernas nuvarande nedgång beror på mycket gynnsamt väder, som möjliggjorde ovanligt bra skördar, och inte på de påstådda reformer som bl.a. TV1 tillskriver Indira Gandhi. Dåliga skördar kommer säkert att medföra stigande priser. Prisnedgångarna har i alla fall överdrivits: hur mycket är man egentligen hjälpt av att matutgifterna tar 70% i stället för 80% av ens inkomst? Och vad hjälper lite billigare mat den växande skaran av arbetslösa i städerna?

Låt oss också granska det bejublade slaget mot skattesmitarna. En speciell kommission har tillsatts för att identifiera dem och tvinga dem att betala. Men borgarna är toleranta mot de sina, och krafttaget har uteblivit. I stället möjliggör de nya reglerna för den avslöjade skattesmitaren att stoppa alla åtgärder genom att förklara sig beredd att förhandla med skattemyndigheterna. Enligt indiska källor leder dessa förhandlingar till mycket fördelaktiga villkor för den anklagade – som inte längre är juridiskt åtkomlig och vars fall inte längre får undersökas eller överklagas av någon officiell instans.

1976 års budget ger skattelindringar speciellt till de redan välbärgade i det indiska samhället. De rika gynnas mer än medelklassen, som i sin tur erhåller större lättnader än arbetarna. Skatterna på lyxvaror har sänkts, vilket ökar statens beroende av indirekta skatter på basvaror. Följaktligen har flertalet människor inte hjälpts.

De stora monopolerna har naturligtvis gynnats mest. Det är deras flygel av kongresspartiet som ville ha undantagstillståndet just för att förstärka sin position gentemot andra grupper bland landets överklass. Alla slags attraktiva åtgärder har vidtagits för att uppmuntra storindustrin. Investeringsstöd, ökade anslag för expansion på egna villkor, vänligare taxering och utökad investering inom den statliga sektorn i de delar av ekonomin som direkt gynnar det privata kapitalet – allt detta har monopolkapitalet vunnit genom undantagstillståndet.

Utländska företag har också fått välvillig behandling. Deras rättigheter och privilegier har stärkts. De får nu föra ut ännu mer av de vinster som de tjänar genom sin verksamhet i Indien, d.v.s. de får nu ta ut ur landet mer av den rikedom som skapats av det indiska folkets slit.

En tredjedel av den indiska industrin ägs eller kontrolleras av utländska bolag, däribland svenska. Tändsticksindustrin domineras av Svenska Tändsticks AB. LM Eriksson är också starkt. Den största delen av denna imperialistiska verksamhet är dock engelsk, med ett starkt och växande amerikanskt deltagande. Alla imperialistiska makter är representerade. Sovjetunionen deltar också i detta system. Dess projekt och »bistånd» inom t.ex. stålindustrin och oljeutvinningen liknar de »traditionella» imperialistiska metoderna. Det finns mycket pengar att göra i Indien!

Undantagstillstånd mot folket

Vad som återstår är de sidor av undantagstillståndet som är riktade mot arbetarklassen och de fattiga böndernas organisationer. Inga fler demonstrationer, inga protester, inga möten, ingen parlamentarisk kamp. Fängelserna är fulla och det dagliga

förtrycket från polisen, myndigheterna och jordägarna fortsätter. Domstolarna mäter som förut rättvisa efter klasstillhörighet.

Många har läst om morderna på de 42 lantarbetarna i den sydindiska delstaten Tamil Nadu år 1968. Lasse och Lisa Berg rapporterade om dem i sin bok *Ansikte mot ansikte*. Detta fall har varit uppe i domstol, dock före undantagstillståndet. Jordägarna som genomförde denna slakt (arbetarna och deras familjer brändes levande) har friats. Domarna i High Court of Madras avvisade helt enkelt anklagelsen som osannolik. Sådant gör inte rika män!

Tiotusentals industriarbetare har avskedats under det gångna året och undantagstillståndet berövar dem möjligheten att motsätta sig kapitalisternas offensiv. Diciplinen i fabriker har hårdnat, och rättsövergreppen tilltar. CPI deltar svekfullt i dessa trakasserier på verkstadsgolvet.

Den kritiska pressen har tystats. Ledare för studentoppositionen är i fängelse eller under jorden. Vid Patna Universitet i Bihar har lärare t.o.m. förbjudits att publicera artiklar och böcker! Och i de delstater där den borgerliga oppositionen mot Indira Gandhi varit stark, såsom i Gujarat och Tamil Nadu, har statstjänstemän och domare tvingats i pension eller förflyttats. I januari 1976 upplöstes hela Tamil Nadus delstatsregeringen av kongressstyret i Delhi.

Sammanfattning

För att sammanfatta: Undantagstillståndet i Indien måste ses som en mobilisering av bourgeoisin för att sätta stopp för den tilltagande aggressiviteten hos arbetarna och de fattiga jordbrukarna. Detta är dess motiv och mål. Vi får inte låta oss luras än en gång av kongresspartiets väl inövade retorik!

De härskande har alltså ställt i ordning scenen för en helt ny typ av kamp. Fram till undantagstillståndet la det arbetande folket i städerna och på landsbygden ned huvuddelen av sin politiska energi i laglig, parlamentarisk klasskamp. Detta är nu förbjudet.

»Ett tacksamt Tamilnadu tackar premiärministern för att ha befriat folket från DMK's vanstyre.»

För tillfället går kampen på sparlåga. Men allt eftersom krisen fördjupas, vilket den säkerligen kommer att göra, blir det utsgurna indiska folket tvunget att ta upp kampen igen. Det dagliga lidandet och vändan och förnedringen i indiskt liv kommer att väcka folket till nya ansträngningar. Men för tillfället och kanske flera år framåt måste man konstatera, att förtrycket och fattigdomen säkert kommer att bestå. Miljoner och åter miljoner kommer att leva sina liv utan att en enda gång få äta sig mätta, utan rättvisa, utan frihet.

Det är dags för alla demokrater i Sverige att bli medvetna om det indiska samhällets sanna natur och den börda folket bär. Alltför länge har vi sett på Indien som ett konstigt land, fyllt av mysticism och apati. Det är en lögn! Människorna i Indien är våra bröder och systrar, deras behov är desamma som våra och deras kamp angår oss alla.

LEVE DET INDISKA FOLKETS KAMP!

INDIEN

The Economist 29 maj

Världsbanken godkänner den indiska regeringens ekonomiska strategi och ber de biståndgivande länderna att »fortsätta att bemöta Indiens behov med samma vitalitet som de visat under de senaste svåra kriserna.»

The Hindu 22 april '76

Världsbanken har skrivit en mycket välvillig och fördelaktig rapport om det ekonomiska läget i Indien...med anledning av Aid India Consortium möte som ska hållas i Paris nästa månad....

Financial Express 3 april

Vinsterna av USA's investeringar i indiska industrier har visat en ökning från 9.6% 1967 till 15.8% 1972.

Financial Express 3 april

Regeringen har beslutat att lätta på reglerna för utländsk valuta för att tillmötesgå utländsk investering.

Business Standard 10 april

En betydande ökning har skett av de multinationella bolagens investeringar i dess indiska dotterbolag de senaste två åren 1972-73 till 1974-75, enligt tillgänglig information från departementet som sysslar med bolagsaffärer.

The Times of India 1 maj

USA har förmått Indien att ta emot 1000,000 ton osålt amerikanskt över-skottsris i enlighet med »mat för fred» programmet. Indiska tjänstemän beskriver detta som »en gest av vänskap och samarbete.»

Society and Commerce i juni

Det femte handelsavtalet som under-tecknats av Sovjet och Indien kommer att höja vårt ekonomiska samarbete upp till en ny, högre nivå. Detta dokument är ett konkret exempel på det sätt våra två länder gör bruk av utsträckta möjligheter för ömsesidig handel och internationell arbetsfördelning.

Patriot 7 maj

Inder Kumar Gujral, Indiens nyutnämnde ambassadör i Sovjetunionen, sa idag att frukterna av den indisk-sovjetiska vänskapen nu höll på att utvidgas till Tredje Världen. Båda dessa länder skall nu inleda samarbete för att för första gången sätta upp industriella enheter i andra länder.

The Economic Times 25 maj

Den arbetsgrupp angående barnarbete som startades av Utbildnings- och Valfärdsministeriet förra året har kommit fram till (under de senaste fem mötena) att det varken är genomförbart eller önskvärt att helt avskaffa barnarbete vid landets nuvarande ekonomiska läge.

Indian Express 23 maj

Motståndsgrupper har satts upp i byarna i de av Naxaliter hemsökta områdena i distriktet Bhojpur. De som har vapenlicenser övas nu i att möta den nya faren enligt Y N Srivastava, polisinspektör i Bhojpur-distriktet.

The Times of India 12 maj

B M Birla, ledande industriföretagare i Indien, sa vid en presskonferens att situationen i Indien idag starkt befrämjar »ett stort språng framåt...om vi inte gör framsteg nu, tror jag inte att vi nånsin kommer att göra det» tillade han.

Indian Express 8 augusti

Premiärminister Indira Gandhi sa i ett tal till indier i Sri Lanka att undantags-tillståndet i Indien nu hade mildrats avsevärt och att »det är inte längre av samma rigida karaktär som när det infördes».

Patriot 27 augusti

CPI-ledaren Bupesh Gupta bestrider premiärminister Indira Gandhis uttalande i Sri Lanka om att det inte finns någon förhandscensur i Indien....I detta sammanhang har han refererat till ett hemligt cirkulär utgivet av informationschefen i Andhra Pradesh-regeringen den 16 augusti 1976. Han sa att han hade en autentisk kopia av cirkuläret med sig, och där sades följande: »var vänlig uppmärksamma att nyheter och kommentarer, om såna finns, angående angrepp på svagare samhällsskikt genomförda av de högre samhällsskikten eller angrepp på jordägare, är föremål för förhandscensur.....».

The Times of India 2 maj

Universitetet i Patna har förbjudit vägg-tidningar, inklusive publicering av artiklar och böcker skrivna av dess lärarkår. Detta med anledning av regler utfärdade av regeringen i delstaten Bihar, enligt universitetskällor.

The Times of India 3 april

För att försvara kostnadsökningarna för sitt ministerium från tidigare 30 - 40 milj rupier till nuvarande 1.600 milj rupier sade inrikesministern att bakgrunden till detta var det flertal nytillkomna organisationer som t ex CRP (Central Reserve Police) och BSF (Border Security Force). »Vi lämnar stora ekonomiska bidrag till delstaterna för att hjälpa dem att modernisera sina polisstyrkor» tillade han.

PAKISTAN

The Guardian 15 februari

Bakom en fennissad fasad av skenbar politisk stabilitet utplånar premiärminister Zulfikar Ali Bhutto de medborgarliga fri- och rättigheterna och påbörjar en kampanj som undertrycker folket.

Far Eastern Economic Review 4 juni

Enligt pakistansk press har en pakistansk militärdelegation »besökt USA och avtal har träffats för inköp av ett militärfartyg på 200 ton. En annan delegation undersöker förmodligen möjligheterna av att förvärva A7 Corsair-flygplan från USA.

Far Eastern Economic Review 4 juni

Dagen innan det indiska underhandlings-teamet anlände till Islamabad kom den iranske premiärministern Abbas Hoveyda till Delhi på ett officiellt femdagars besök. Han uttryckte förhoppningar om att samtalen mellan Indien och Pakistan skulle leda till normaliserade relationer mellan de båda länderna och att en iransk-indisk genomfartsväg via Pakistan skulle öppnas.

Dagens Nyheter 31 oktober

Mellan 250 och 300 människor rapporte- teras ha dödats vid ett stamuppror förra månaden i ett avlägset bergsområde i nordvästra gränsprovinen i Pakistan, enligt vad trovärdiga källor i provinshuvudstaden Peshawar uppgav på lördagen.

Regeringen sände stridsflygplan, stridsvagnar och över 10 000 soldater för att slå ned den tio dagar långa revolten, som bröt ut i Dir-distriktet, omkring 160 km norr om provinshuvudstaden.

Bakgrunden till revolten är Pthanstammens missnöje med att centralregeringen i Islamabad förstärkt skogen i Dir, som tusentals medlemmar av Pathan-stammen levte av.

BANGLADESH

Far Eastern Economic Review 23 juli

Dacca: I sina försök att få bättre relationer med en av sina närmaste grannar fick Bangladesh en kraftig chock när myndigheterna vid det indiska civilflyget vägrade bevilja overtlygningsrättigheter för landets nationella flyglinje Bangladesh Biman för dess flygning mellan Dacca och Karachi.

The Economist 27 mars

Bangladesh anklagar Indien för att olagligt och ensidigt avleda Ganges vatten. Som ett resultat av detta har Bangladesh's fiske och sjöfart saboterats, vattenspridningspumpar har slutat fungera och önskade saltavlagringar har spritts över värdefull jord.

Fem år efter delningen i 1971 års krig sker nu ett närmande mellan Pakistan och Bangladesh i riktning mot försoning.

NEPAL

Far Eastern Economic Review 19 sept.

Antalet sovjetiska tekniker och diplomater har mer än tredubblats till ungefär 150 under de senaste 10 åren. Men den sovjetiska inblandningen i kungadömet's ekonomiska utveckling har nått ett dödläge och handeln mellan de två länderna har avtagit.

SRI LANKA

Förtryck och opposition

THOMAS BIBIN

Den 20:e augusti i år avslutades de alliansfria staternas femte toppmöte i Sri Lankas huvudstad Colombo. Efter långa diskussioner hade man lyckats nå enighet i en rad frågor av vital betydelse för den fattiga världens länder, bl a förnyade krav på en ny ekonomisk världsordning (dvs upprättande av råvaruproducentorganisationer för att få ut bättre priser på de fattiga ländernas viktigaste exportvaror, avskrivning av lånen från i-länderna etc). Dessutom krävde man upprättandet av en u-landsbank och ett nyhetsorgan för tredje världen, stöd-jande av arabstaternas och palestiniernas kamp mot den israeliska expansionspolitiken (ett politiskt, militärt och materiellt stöd) samt inte minst krav på sanktioner mot Israel och fr.a. Frankrike för deras vapenleveranser till Sydafrika.

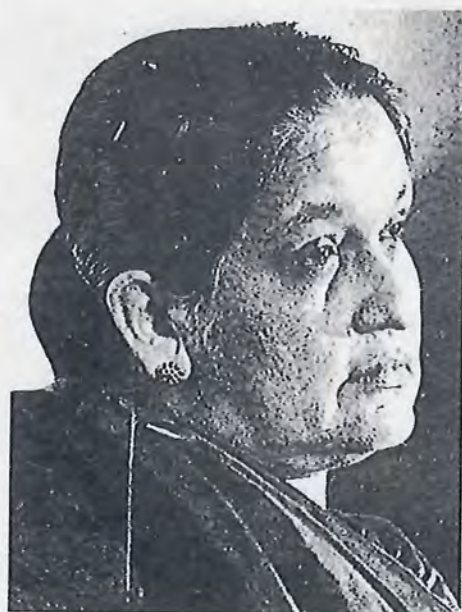
Många av de krav som ställdes här har ställts i tidigare deklamationer, och de framgångar man nått hittills har med några undantag varit mycket ihåliga. Undantagen har fr. a. varit det politiska och materiella stöd som många länder gett till befrielsen av länderna i Indokina och södra Afrika. På det ekonomiska området har de fattiga ländernas (verkliga eller påstådda) enighet inte nått några påtagliga resultat: deras skuldbörda och fattigdom har aldrig varit så stor som idag, och beroendet av imperialismen har snarast ökat, bortsett från de nämnda länderna.

Detta pekar på det viktiga faktum att de alliansfria staternas rörelse inom sig rymmer stater med så vitt skilda samhällssystem (och därmed intressen) som t ex Argentina och Vietnam. Ett land som med vapen nyligen befriat sig från ett direkt imperialistiskt förtryck kan knappast nå annat än en tillfällig och villkorlig enhet med en USA-dominerad militärjunta i Latinamerika, trots att den senare tvingats med i radikala principdeklamationer på de stora internationella konferenserna. En regim som förtrycker sitt eget folk kan knappast vara en pålitlig allierad i kampen mot imperialismen och för en ny ekonomisk världsordning.

Detta är också något man måste ha i minnet när man betraktar världsländet för de alliansfrias femte toppmöte, Sri Lanka och det regerande Sri Lankas Frihetsparti (SLFP) lett av premiärminister Sirimavo Bandaranaike. I över sex år har nu fru Bandaranaike haft regeringsmakten efter det att hon vann 1970 års parlamentsval stort - då i koalition med två mindre, reformistiska vänsterpartier. Idag har fru Bandaranaike så gott som helt lyckats utmanövrera sina båda koalitionspartners. I september 1975 tvingades det ena partiet, Lanka Sama Samaja

party (LSSP) med sin starke partiledare och finansminister N M Perera, att lämna regeringen. Därmed finns det bara en minister kvar av de gamla koalitionsbröderna, och det är bostadsminister Keuneman från det moskvatrogna kommunistpartiet (CP).

Agerandet mot koalitionsbröderna visar att fru Bandaranaikes mandatperiod knappast varit den raka marsch mot socialismen som hon utlovade i valrörelsen 1970. Redan året efter hennes makttilträde fängslades en stor del av vänstern i samband med det blodiga tillintetgörandet av den rebellrörelse, Janatha Vimukthi Peramuna (JVP, Folkets Befrielsefront), som fått ungdom på landsbygden och studenter att gripa till vapen mot en regering som hade svikit många av sina vallöften. Uppemot tiotusen människor sköts, avrättades eller torterades ihjäl medan 18.000 togs tillfånga. Av dessa var det bara ett fåtal som verkligen tillhörde JVP. Upproret var dessutom med största säkerhet ett resultat av en provokation från regeringens sida, och det blev en förevändning att slå mot hela vänsteroppositionen i landet. Arresteringar och undersökningar av misstänkta »JVP-sympatisörer» gjordes - t o m ända upp i parlamentet och rege-

Mrs Bhandarnaike, Sri Lankas premiärminister

ringspartierna. Den demokratiska folkrepubliken Koreas (Nordkoreas) ambassadör och hans stab utvisades och den kinesiska nyhetsbyrån genomsköts av polisen samtidigt som man också gjorde en razzia mot det hjälpprojekt där en mängd kinesiska arbetare var sysselsatta med att för 35 milj rupier bygga den stora konferenshall där de alliansfria nu höll sitt möte. Till saken hör att Kina inte på något sätt stödde JVP, tvärtom gav man Bandaranaike-regimen sitt stöd i »kampen mot JVP». Upproret följdes under hela 1971 av en våg av arresteringar och utrensningar inom radion, pressen, de socialistiska vänskapsförbunden och inom vänstern. Många ledande medlemmar i den fraktion som 1963 hade brutit sig ur CP och bildat det marxist-leninistiska Ceylon Communist party (CCP) häktades för långa tider liksom många ur partiets fackförbund. Och detta trots att CCP inte heller hade gett något som helst stöd åt JVP.

Den hårda linjen från fru Bandaranaike har följande inte bara gällt oppositionen utanför parlamentet. 1972 så utsträckte hon egenhändigt sin regeringsperiod två år (till 1977) samtidigt som landet blev republik och fick namnet Sri Lanka i stället för Ceylon. Att mandatperioden för SLFP utsträcktes på detta sätt innebar att fru Bandaranaike kunde dra propagandistisk nytta av att förestå de alliansfrias möte som ju hölls inom »förlängningen».

Men familjen Bandaranaikes SLFP har inte alltid representerat inre »åtstramning» och förtryck mot oppositionen. När partiet för första gången i valen 1956 tog regeringsmakten från det englandsvänliga kompradorpartiet United National party (UNP) så gjorde man det med ett radikalt nationalistiskt program. Man

nationaliserade viktiga näringsgrenar, bytte ut engelska mot singalesiska som nationalspråk, lät utrymma de brittiska baserna på ön osv. Den väg SLFP då beträdde var den radikala nationella borgarklassens försök att gå in för en självständig ekonomi utan det förlamande inflytande som imperialismen dittills hade haft. Men utvecklingen efter 1956 har visat hur omöjligt det är för en fattig nation att gå en självständig kapitalistisk väg, även om den nationella borgarklassens rörelse (tillsammans med andra skikt) hade en stor betydelse för att väcka massorna i en bred kulturell, ideologisk och politisk rörelse som bl a tog sig uttryck i en omfattande demonstrations- och strejkkamp. Repressionen blev nödvändig först när landets ekonomi började försämrans på allvar och när man började förlora kontrollen över den utomparlamentariska kampen. Att ekonomin försämrades berodde inte minst på att teet fortsatte att vara den viktigaste exportvaran och att man under hela denna tid lät kontrollen av teindustrin ligga kvar i de imperialistiska bolagens händer.

För massornas del har resultatet, i synnerhet efter 1970, blivit ökade pålagor i form av kraftigt höjda priser på alla de viktigaste konsumtionsvarorna, stagnerade löner och en mycket hög arbetslöshet. Däremot har dörrarna åter öppnats för det utländska kapitalet. Colomboregeringen ger nu investeringsgarantier för privata utländska investeringar, sänker vissa tullar och befriar investerat utländskt kapital från skatt de inledande åren. Utlänningars vinster och besparingar får nu också föras ut ur landet. På så sätt har man i praktiken (om än inte i den retoriska framtoningen) närmat sig det öppet konservativa UNP, något som UNP försökt dra nytta av. I de fyllnadsval som hållits sedan 1970 har UNP tagit hem spelet, och UNP har idag stora möjligheter att vinna allmänna val i landet. Inom SLFP har därför röster höjts för ett uppskjutande av nästa års parlamentsval, men premiärministern har hittills försäkrat att hon inte kommer att ta efter sin kollega i norr, Indira Gandhi.

Den 20:e augusti i år avslutades de alliansfria staternas femte toppmöte i Sri Lankas huvudstad Colombo. Efter långa diskussioner hade man lyckats nå enighet i en rad frågor av vital betydelse för den fattiga världens länder, bl a förnyade krav på en ny ekonomisk världsordning (dvs upprättande av råvaruproducentorganisationer för att få ut bättre priser på de fattiga ländernas viktigaste exportvaror, avskrivning av lånen från i-länderna etc). Dessutom krävde man upprättandet av en u-landsbank och ett nyhetsorgan för tredje världen, stödande av arabstaternas och palestiniernas kamp mot den israeliska expansionspolitiken (ett politiskt, militärt och materiellt stöd) samt inte minst krav på sanktioner mot Israel och fr.a. Frankrike för deras vapenleveranser till Sydafrika.

Fortsatt undantagstillstånd

Däremot består det undantagstillstånd som infördes 1971. I kraft av detta har fru Bandaranaike bl a förbjudit tryckande, spridande eller innehav av litteratur eller annan information som ifrågasätter landets republikanska konstitution, alltså en lag som är en ganska exakt förebild för Indira Gandhis nya presslag som kom efter det undantagstillstånd som råder där sedan juni förra året. Vidare införde fru Bandaranaike en ny polislag 1972, vilken ger rätt till arrestering utan häktning och möjlighet att utdöma expeditionsdomar (utan jury/nämnd) utan rätt till överklagande. En annan lag från hösten 1975 ger myndigheterna rätt att utan möjlighet till rättslig prövning avhysa »oroselement»

bland plantagearbetarna från deras hem, dvs från teplantagerna i Sri Lankas högländer där en utblottad och kring sekelskiftet importerad indisk arbetarstyrka lever i stor misär (s k indiska tamiler). Detta samhällets allra lägsta skikt lever idag utan rösträtt och medborgarskap, och enligt ett avtal från 1964 mellan Indien och Sri Lanka håller man nu på att skicka tillbaka de allra flesta till en minst lika oviss framtid i Indien. Med all rätt kallar CCP:s ordförande N Sanmugathasan denna s k repatriering av de indiska tamilerna för ett »boskapsavtal».

Svaret från befolkningen har blivit en utbredd misstro mot regeringen och inte minst en utvecklad politisering av fackliga aktioner, strejker osv. Efter några år av paralysering och splittring inom arbetarrörelsen efter upproret 1971 och repressionen därefter, kunde så i december 1973 så gott som samtliga arbetare och tjänstemän vid alla plantager i landet gå ut i en tio dagar lång strejk. Huvudkrav i strejken var månadslön och en godtagbar livsmedelsförsörjning vid plantagerna. För första gången hade man lyckats med att ena tjänstemän och arbetare vid plantagerna i en gemensam aktion, och enligt uppgift fanns det från början inte en enda plantage som stod utanför strejken, vilket betyder att uppåt 700.000 människor deltog. Det betyder att det var den största strejken i landets historia. Det regeringskontrollerade fackförbundet för plantagearbetarna, Democratic Workers' Congress (DWC), kunde inte hindra sina medlemmar från att delta i aktionen. Det var inte förrän på strejkens sista dag som förbundsordföranden kallade till sympatiststrejk inför de redan strejkande. Kravet på månadslön fick man dock inte igenom, men på andra punkter gav regeringen efter. Den viktigaste följden av strejken var kanske att DWC hade gjort en propagandistisk förlust, inte minst också för att man stått utanför den fackliga pool, Joint Council of Plantation Trade Unions,

som övriga fackföreningar gått samman i. Det finns också skäl att anta att strejken satte en kil i den spricka i regeringskoalitionen, vilken i september 1975 ledde till att LSSP utmanövrerades ur regeringen.

Fackligt motstånd

Nästa provosten för regeringen på den fackliga fronten har blivit det Joint Council of Trade Union Organisations (JCTUO) som bildades 1963 och där även de regeringstroga fackföreningarna ingår. Till den 31 januari 1975 hade JCTUO kallat en endags generalstrejk i protest mot de låga lönerna och de långsamma eller obefintliga nationaliseringarna av viktiga basindustrier. Denna aktion lyckades SLFP med hjälp av de dåvarande koalitionsbröderna LSSP och CP att avstyra under hänvisning till att ett (!) av de 28 kraven hade gått igenom. Men i januari i år hade man på nytt samlat kring dessa krav och den 20 februari genomfördes en kraftfull endags generalstrejk som lamslog de statliga tryckerierna, textilindustrin, buss- och tågtrafiken, hamnarna, stålindustrin osv. Protesterna gällde också undantagslagarna som fortfarande gäller och utkallad polis och militär kunde inte förhindra aktionen. Vad regeringen då var orolig för var att oppositionen och JCTUO skulle »sabotera» de alliansfria staternas toppmöte i augusti och därför krävde SLFP att de regeringstroga fackliga organisationerna skulle lämna JCTUO. De berörda fackliga ledarna vägrade, bl a eftersom man menade att både man själva liksom SLFP skulle komma att isoleras än mer än tidigare. Och man höll fast vid JCTUO:s krav: bort med garantierna på utländska investeringar, minimilön på 250 rupier per månad, utvidgade lånemöjligheter för löntagare, bort med undantagslagarna, nationalisering av de utländska bankerna.

De fackliga aktiviteterna är knappast de enda störande momenten i regeringens världsbild för närvarande. *Sympatierna för JVP* och revolutionär marxism finns bevisligen kvar på många håll om än inte alltid i organiserade former. Och där inte denna typ av opposition finns så hittar man på den för att skaffa regeringen skäl till nya undantagsbestämmelser och till att behålla de gamla. Efter ett uppseendeväckande bankrån i februari i år då rånarna kom över 600.000 rupier menade man att upprorsrörelsen var på marsch igen. Fru Bandaranaike lät meddela att polisen funnit att de tre personer som anhöllits för rånet hade samröre med JVP. Alla tre var välbeställda personer knutna till universitetet, och pengarna skulle användas till att finansiera ett tryckeri för rörelsen. Premiärministern menade att detta påminde om händelserna just före upproret 1971 då det också förekom bankrån.

Upprorsmakare inför rätta

Regeringens sätt att handskas med de personer som anhölls i samband med händelserna 1971 visar också att man verkligen använder sig av undantagstillståndets möjligheter. Ännu ett år efter upproret satt 14.000 människor arresterade utan rättslig prövning. På sommaren 1972 började man döma alla utom de ledande till fängelsestraff på mycket lösa grunder. För så gott som samtliga innebar detta att de hamnade i sk rehabiliteringsläger eftersom fängelserna inte kunde rymma så många fångar. Andra ådömdes mångårig rapporteringsskyldighet till polisen.

För dessa domar och för att kunna döma ledarna tillsattes en rättskommission - CJC (Criminal Justice Commission) - som i juni 1972 inledde en två och ett halvt år lång process fr, a, mot JVP:s ledare rohan Wijeweera. CJC fick »särskilda befogenheter» att både leda undersökningarna och genomföra den rättsliga prövningen på det sätt som den fann lämpligt. Alla typer av vittnesmål godkändes, även de som framkommit under påtryckningar av olika slag och kommissionens undersökningsmetoder och domslut kunde inte överklagas osv. Det var 41 upprorsledare som där åtalades för konspiration och för »krigföring mot Drottningen» (av England...). Man må vara kritisk mot JVP-ledningen för att den lät sig pressas till äventyrliga militära aktioner, men det stod här ändå klart var de verkliga provokatorerna fanns. Och detta blev just försvarets linje: att visa att JVP inte hade varit någon samling konspiratörer, utan att de hade provocerats av regeringens likvideringskampanj. Den huvudåtalade satt ju fö i fängelse redan innan upproret bröt ut!

Som försvarsadvokat framträdde Bala Tampoe, generalsekretären i trotskisternas Ceylon Mercantile Union och RMP (Revolutionary Marxist party, f d LSSPr som 1964 bröt sig ur LSSP). Trots den 10.000 sidor långa rättegångsakten tilläts han på sensommaren 1974 inte ens att fullfölja sin slutplädering, och den 20 december samma år föll domarna: Wijeweera dömdes till livstids fängelse, 21 andra upprorsledare dömdes till fängelsestraff på mellan två och tolv år, 4 som hade erkänt dömdes till korta frihetsstraff och villkorliga domar, 4 andra frikändes, 4 rapporterades »försvunna» (troligen mördade redan 1971) osv. Enligt 4:e Internationalens internationella nyhetsorgan »Inprecor» fanns det ännu i juni 1973, alltså ett år efter att CJC inlett sin process, 4.500 människor som satt i fängelse sedan 1971 utan att ha ställts inför rätta. När domen mot Wijeweera m fl kom i december 1974 fanns det fortfarande kvar ca 1.000 poli-

tiska fångar enligt samma källa. Av mellanskillnaden, bortsett från några »allvarliga fall», hade de allra flesta dömts till tvååriga frihetsstraff med bibehållen domstolskontroll, dvs ständig rapporteringsskyldighet.

Men det är knappast någon som tror att man med dessa domar har löst problemet med den revolutionära oppositionen. Regeringen har därför under de senaste åren rustat upp militären och polisen som vid tiden för striderna 1971 snarast var underdimensionerade. När de alliansfria nu höll sitt möte i Colombo kom dessa styrkor att sättas på prov, och det inte bara mot vildsinta revolutionärer. Med hjälp av omfattande säkerhetsarrangemang och särskilda undantagslagar kunde fru Bandaranaike stänga huvudstaden för »infiltration» utifrån och rensa den från iögonfallande tiggare, förbjuda allt sjöfolk att gå iland, stänga turisttrafiken, förbjuda alla slags aktioner och förhindra rörelser i stan. 11.000 poliser och ett okänt antal soldater skötte den minutiösa kontrollen av allt som rörde sig, något som utländska journalister kunnat vittna om eftersom det i allra högsta grad gällde också dom. Vidare så arresterades affischklistrare från f d regeringspartiet LSSP och man arresterade likaså flygbladsutdelande familjer, den enda stora minoriteten i landet (ca 20%), som krävde och fortfarande kräver en separat tamil-stat i landets norra och östra delar.

Sammanfattningsvis kan man säga att den regerande SLFP-regimen *politiskt* har ansatts från både högern (UNP) och fr a vänstern (LSSP, CP, CCP, RMP, JVP, de fackliga organisationerna), och *ekonomiskt* från den internationella kapitalismen å ena sidan och de fackliga organisationerna å den andra. I denna tvekamp har alltså regeringen alltmer valt att närma sig UNP och den internationella kapitalismen, och det inte minst genom en ökad statlig kontroll av det ekonomiska livet. Ett exempel var när man förra hösten nationaliserade den utrangerade och nedslitna plantageindustrin. Den åtgärden måste ha välkomnats av de multinationella tebolagen som sedan 1956 inte återinvesterat mer än det allra nödvändigaste i Sri Lankas plantager, och som nu dessutom blivit lovade ersättning i form av hårdvaluta av Colomboregeringen.

Vid den inre kraftmätning som otvivelaktigt kommer att äga rum på grundval av denna utveckling så kommer vänsterns krafter än en gång att ställas på allvarliga prov. En öppen militärdiktatur är ingen omöjlighet i det framtida Sri Lanka.

Källor:

Daily News (Colombo)
Daily News (Colombo)
Far Eastern Economic Review (Hongkong)
Inprecor (London)
Red Flag (Colombo)

Bibin, T: Sri Lanka. Från feodalism till undertryckt kapitalism. Göteborg 1974.
Jayawardena, V K: The rise of the labour movement in Ceylon, 1880-1933. Durham 1972.
Kearney, R N: Communalism and language in the politics of Ceylon. Durham 1967.
Ludowyk, E F C: The modern history of Ceylon. London 1966. (dessa böcker finns på svenska bibliotek)

PAKISTAN

Imperialistisk konspiration eller nationell frigörelse?

LAHORI

Pakistans uppkomst är fortfarande föremål för debatt bland marxistiska historiker. Vissa av dem ser Pakistan som en produkt av kolonialismen. Andra söker stöd i den allmänna teorin om nationellt självbestämmande och söker material i de marxistiska klassikerna för att legitimera uppkomsten av Pakistan. Båda sidor har överdrivit sina argument.

En objektiv analys av samhällsproblem förutsätter att föremålet för analysen studeras »som det är» och att värderingen »som det borde vara» används med största försiktighet. Vid genomgång av det mesta som skrivits om Pakistan visar det sig att en sådan metod inte har använts. Därför är det nödvändigt att analysera dynamiken hos de klasskrafter som var verksamma vid bildandet av Pakistan.

Imperialistisk konspiration

Indien införlivades formellt med Storbritannien år 1857, när engelsmännen brutalt slog ned den sista folkliga befrielseströrelse som både hinduer och muslimer deltog i. Men den brittiska kolonialismen hade börjat bre ut sig redan på 1600-talet. På den tiden var Indien uppdelat i många mindre stater. Norra och nordöstra Indien regerades sedan länge av muslimska härskare, som kallade sig stormoguler. När engelsmännen kom hade mogulriket redan börjat upplösas, och provinsguvernörerna försökt bryta sig loss från centralmakten i Delhi. I söder fanns ett stort antal mindre kungadömen och andra statsbildningar.

Staterna på den indiska subkontinenten styrdes av eliter, som huvudsakligen kom från den landägande aristokratin. Den muslimska överklassen bestod av persier, turkar och afghaner, som talade främmande språk och hade andra kulturella vanor än de människor de regerade över. Den hinduiska överklassen kom utslutande från de högsta kasterna, brahminer (präster) och kshatryas (krigare).

Det är viktigt att understryka att de flesta muslimerna var omvända från hinduismen och hade många kulturella traditioner gemensamma med hinduerna. Muslimer och hinduer var ändå inte helt integrerade. Ortodoxa hinduer betraktade

*Shah Jahan regerade mogulriket på 1600-talet
(källa Jai Hind)*

muslimerna som orena eftersom de inte ingick i det hinduiska kastsystemet.

Religionen hade stort inflytande över de fattiga massorna, och engelsmännen utnyttjade skickligt religionsmotsättningarna till fördel för sina egna expansionistiska planer. Resultatet blev den ökända taktiken »söndra och härska».

Från mitten av 1800-talet arbetade kolonialisterna intimt tillsammans med de hinduiska bankirerna. Detta ledde till att vissa av de inhemska finanskapitalisterna förvandlades till industrikapitalister. Dessutom rekryterade engelsmännen indier till den koloniala administrationens lägre nivåer och införde västerländsk utbildning för dessa tjänstemän. Båda dessa processer bidrog till att skapa en politisk medvetenhet och en nationalism som riktade sig mot den brittiska kolonialmakten.

Den nationella rörelsen i Indien leddes huvudsakligen av intelligentian från den övre medelklassen. Mot slutet av 1800-talet var nationalismen den starkare strömningen inom den indiska politiken, och engelsmännen fruktade att en nationalistisk kamp åter skulle blossa upp och denna gång beröra hela den indiska subkontinenten.

För att hejda denna flodväg av nationalism gick engelsmännen ännu hårdare in för att »söndra och härska». Från imperialisternas sida sett erbjöd de religiösa skillnaderna mellan hinduer och muslimer en utmärkt utgångspunkt för splittring och missämja. Det är viktigt att inse, att hos en befolkning som lever i yttersta fattigdom, social förnedring och ekonomiskt förtryck kan religionen lätt bli uttryck för en medeltida kultur. Religionen kan utnyttjas för att hålla massorna i foglig okunnighet likaväl som för att mobilisera dem till handling. Engelsmännen förstod att dra nytta av denna religionens dubbla roll och hanterade den skickligt så att den passade deras koloniala »söndra och härska»-politik.

Den icke-religiösa »All India National Congress» (kongresspartiet) och den muslimska »All India Muslim League» grundades år 1885 respektive 1906, med råd och aktiv medverkan från höga engelska tjänstemän. Kongresspartiet fick sitt mesta stöd från den icke-muslimska, större delen av den indiska kapitalistklassen, medan dess ledarskap utgjordes av medelklassintelligenta såsom jurister, småföretagare och intellektuella.

Muslim League finansierades av muslimska landägare och den svaga muslimska delen av borgarklassen. Ledarskapet utgjordes av jurister, som ofta var stora landägare, samt av intellektuella och småföretagare. Denna egendomliga klassammansättning där landägarna dominerade, gjorde Muslim League till det mest kompromissvilliga partiet gentemot imperialismen. Det finns fog att säga, att Muslim League samarbetade med engelsmännen för att motarbeta kongresspartiets nationalistiska krav. Som ett exempel kan nämnas, att Muslim League höll sig totalt passivt när kongressen år 1942 påbörjade rörelsen »Quit India» (lämna Indien), som skakade hela den koloniala administrationen.

Engelsmännen uppmuntrade de muslimska kraven på särbehandling och gav dem speciella platser inom byråkratin och de valda församlingarna. Denna särbehandling ledde fram till den separatism, som senare resulterade i bildandet av Pakistan.

.....nationell frigörelse

Den andra aspekten på fenomenet Pakistan kan förklaras genom den allmänna regeln om ojämn utveckling under kapitalismen och det särskilda uttryck den tog sig under den brittiska kolonialismen i Indien. Ett enat Indien som begrepp är en produkt av det engelska herraväldet och därför historiskt sett mycket nytt. Den kolossala indiska subkontinenten rymmer stora variationer när det gäller språk, befolkning, kultur, religion och geografi. Innan engelsmännen etablerade sitt herravälde hade den i realiteten aldrig varit en enad stat. En analys av de tusen år som föregick kolonisationen visar ett annat mönster. I norr fanns ett dominerande rike med huvudstad i Delhi, i söder flera oberoende kungadömen. Dessutom fanns ett stort antal hertigdömen under överhöghet av de större grannarna samt flera gränsstater och stamstater som var relativt fria från de större kungadömenas kontroll. Den brittiska imperialismen med dess helt överlägsna kapitalistiska system, bättre administrativa struktur och större militära makt förvandlade subkontinenten till en enda stat.

Efter 1857 innebar den praktiska tillämpningen av »söndra och härska»-politiken att vissa grupper understöddes medan andra trycktes ned. Engelsmännen hade gripit den politiska makten från huvudsakligen muslimska härskare, och ansåg muslimerna vara farligare medtävlare än hinduerna när det gällde dominansen i Indien. Å andra sidan var det lättare för hinduerna att acceptera maktskiftet.

Det engelska Ostindiska Kompaniet hade knutit till sig hinduiska bankirer som blev den indiska borgarklassens förelöpare. De köpte upp lantegendomar från den dekadanta muslimska aristokratin i Bengalen och på andra ställen. I provinserna Punjab och Sindh i nordvästra Indien (de två största provinserna i det nuvarande Pakistan) begärde de hinduiska penningutlånarna skyhöga räntor på de pengar som lånades ut till de muslimska bönderna. Dessa var tvungna att låna för att klara av de höga skatterna till engelsmännen. Industrin i Calcutta Bombay och Madras ägdes huvudsakligen av icke-muslimer. Allt detta bidrog till muslimernas missnöje och bitterhet gentemot hinduerna.

Jinnah, ledare för Muslim League

Muslimernas relationer med engelsmännen började förbättras på 1870-talet. Sir Ahmed Khan, en lojal muslimsk domstols-tjänsteman, gjorde mycket för att avlägsna missnöjet och misstänksamheten mellan engelsmännen och muslimerna. Han uttryckte den muslimska medelklassens önskan om en borgerlig utveckling och predikade lojalitet gentemot den brittiska kronan. Hans reformistiska politik förmådde många muslimer att söka sig till västerländsk utbildning, yrkesträning och specialisering. Som ett resultat blev de tillförsäkrade betydande ekonomiska och sociala förmåner. I egenskap av en stor minoritet som en gång haft en betydande ställning, så krävde muslimerna en särskild kvot av tjänsterna inom förvaltningen.

Engelsmännen utnyttjade denna utveckling genom att låta påskina, att ekonomiska och sociala framsteg för muslimerna bara var möjliga om de kämpade för sina intressen som en separat folkgrupp och inte som en del av hela det indiska folket. Den muslimska särställningen stärktes ytterligare genom kongresspartiets position. Även om kongressen var ett brett baserat nationalistiskt parti utan religiösa bindningar, och även om de ledande personerna som t.ex. Nehru var engagerade liberaler, så var ändå vissa framstående ledare som Tilak och Patel kända som ortodoxa hinduer. På mellan- och gräsrotsnivå hölls många viktiga poster av hinduer med religiösa fördomar. Allt detta bidrog till att muslimerna fruktade ett permanent hinduiskt majoritetsstyre, om engelsmännen skulle lämna Indien utan att skydda muslimernas ställning.

Under befrielseörelsen gjorde ledare från både kongresspartiet och Muslim League allvarliga försök att arbeta fram en formel för ett enat Indien som kunde accepteras av båda sidor, men utan resultat.

Kravet på ett separat hemland för Indiens muslimer tog formen av en massrörelse först på 1940-talet. Ditintills hade kravet rests av Muslim League som ett påtryckningsmedel för att erhålla förmåner för den växande muslimska intelligentian. Men kongresspartiet felbedömde styrkan hos den muslimska »nationalismen» och vägrade förhandla om möjligheten att dela Indien, innan det var för sent.

Den icke-muslimska storbourgeoisin, som representerades av kongresspartiet, vägrade alltså att dela frukten av den ekonomiska exploateringen och den politiska makten med den svagare muslimska borgerligheten som krävde en förhållandevis större andel.

Från och med 1940-talet spred Muslim League's aktivister ut sig på landsbygden och lovade de muslimska bönderna frihet från hinduernas ekonomiska bojar bara Pakistan bildades. I Bengalen och Punjab bemöttes denna kampanj mycket positivt. De fattiga bönderna i dessa provinser var mestadels muslimer som pressades i de hinduiska penningutlånarnas strupgrepp.

Vid de provinsiella valen 1946 fick Muslim League's krav på bildandet av Pakistan ett starkt stöd från Indiens muslimer. Muslim League fick den överväldigande delen av de muslimska rösterna i de huvudsakligen muslimska provinserna Bengalen, Punjab och Sindh. (Sedan 1909 hade muslimerna en särskild kvot av platserna i de valda församlingarna.)

I Nordvästra gränsprovinserna hölls en folkomröstning för att undersöka om folket ville ansluta provinsen till Indien eller Pakistan. Endast ca 15% av befolkningen var emellertid röstberättigade och av dessa 573 000 var det bara 293 000 som röstade. 289 000 av dessa röstade för Pakistan.

I provinsen Balauchistan, där pathan-, balauch- och brohistammar lever under ett halvt nomadiskt stamstäm avgjordes frågan av stamjirgan, en traditionell beslutande och dömande församling bestående av stamhövdingar. Jirgan beslöt sig enhälligt för Pakistan.

Slutsatser

Vi finner alltså, att Pakistan är resultatet av två till synes motsatta strömningar. Å ena sidan är det den logiska följden av den brittiska kolonialistiska »söndra och härskar»-politiken. Å andra sidan är Pakistan det ideal som Indiens muslimska massor kom att identifiera med sin befrielse från exploatering.

Det är viktigt att påpeka, att befrielseörelsens ledning hela tiden stannade hos borgarklassen, som hade utmärkta talesmän i Gandhi, Nehru och Jinnah (ledare för Muslim League). Kommunistpartiet (Communist Party of India) misslyckades med att mobilisera massorna av indiska bönder. Dess inflytande på den minimala arbetarklassen hade liten betydelse för den totala balansen mellan de klasskrafter som var verksamma i befrielseörelsen.

BANGLADESH

Ett år av kupper

ANN-LISBET ARN

När Shejk Mujibur Rahman i januari 1972 kom till Dacca, som ledare för det självständiga Bangladesh, möttes han av jublande folkmassor. Men det gick knappt ett halvår innan stämningarna började ändras, och man kunde höra folk säga att det var bättre under pakistantiden. Motsättningarna var många. Det fanns ingen egentlig borgarklass i den nya staten för näringslivet hade dominerats av västpakistaner, som nu rest hem. Den nya ledningen bestod av och styrde för småborgarna. Som sin ideologi hade den den så kallade »mujibismen» som bestod av de fyra beståndsdelarna nationalism, socialism, sekularism och demokrati. Alla större industrier, varav de flesta hade varit i västpakistanska händer, nationaliserades. Utbildade medlemmar eller anhängare till awamiförbundet kom många gånger att hamna som administratörer, och förutom att de administrerade dåligt utnyttjade många av dem möjligheterna till personlig vinning. De statsägda industrierna gick dåligt och en stor del av Bangladeshs lilla arbetarklass kom i motsättning till regimen. De ämbetsmän som hade följt awamiförbundet i exil till Calcutta privilegierades framför dem som inte hade kunnat fly utan stannat i Bangladesh. Dessa beskyldes för att ha samarbetat med den pakistanska regimen, och här uppstod ännu en motsättning. Armen var missnöjd med den prioritering som kom Rakkhi Bahini till del och kände sig med rätta förbigången.

Inom det nya systemet uppstod en helt ny sorts »entreprenören», som i stor utsträckning sammanföll med awamiförbundets pampar på lokal och även nationell nivå. De specialiserade sig särskilt på två områden. Det ena var smuggling, som fick ett väldigt uppsving, och det andra var att utnyttja de licens- och ransoneringsystem som awamiförbundet införde. Smugglingen till Indien blev enorm. En av de viktigaste varorna för smuggling var jute. Indien exporterade plötsligt under en period mycket mer jute än det självt producerade, och Bangladeshs jutefabriker gick på halv maskin, även p.g.a. dålig administration. En annan viktig smuggelvara var mat, både fisk, ris och grönsaker, och från Indien smugglades det in konsumtionsvaror för det framväxande småborgarskapet, lyxvaror som varken kom småbönderna eller städernas fattiga tillgodo. Matvarupriserna steg katastrofalt i Bangladesh, och de fattigaste svält, ja dog av svält. Priserna på de ransonerade varorna steg också, och licenser att handla med dessa användes som gåvor i de stora pamparnas försök att få ett starkt politiskt stöd från småpamparna.

Missnöjet växte, korruptionen växte (några journalister utsåg Mujibregimen till den mest korrupta i världen), och repressionen växte. På landsbygden svarade Rakkhi Bahini för repressionen, men även regelrätta gangsterband deltog, t ex inom fackföreningspolitiken.

Mujib försökte på olika sätt att köra på frihjul samtidigt som han stärkte sin ställning. Hans awamiförbund vann valet 1973, främst p.g.a. brist på opposition men också med hjälp av utbrett valfusk och tvångsmetoder. Han införde först undantagstillstånd, sedan enpartisystem och till sist utnämnde han sig själv till president med långtgående befogenheter. Ett par av de mest pro-sovjetiska ministrarna offrades för att dämpa den växande vreden över Indiens och Sovjets inflytande, men också för att de hotade hans egen enväldiga ställning inom partiet. För att hålla balansen försökte han också närma sig USA.

Bakgrund: Så bildades Bangladesh

Bangladesh blev en självständig stat den 16 december 1971, efter ett nio månader långt inbördeskrig. Det var självständigt från Västpakistan som sedan delningen 1947 mellan Indien och Pakistan hade utnyttjat Östpakistan resurser för att bygga upp Västpakistan. Pakistan blev under 60-talet framställt som exempel på ett utvecklingsland som verkligen utvecklades, speciellt av USA som var starkt inblandat i dessa utvecklingsprojekt och hade ett nära samarbete med den pakistanska armén (SEATO-pakten). Men Östpakistan hölls nere och utnyttjades ekonomiskt för att främja dessa utvecklingssträvanden i väst, och det var speciellt i de östpakistaniska juteproducenterna som det gick ut över. Östpakistanerna besatte dessutom en mycket liten del av posterna inom administrationen och armén, och det var en liten grupp västpakistanier som dominerade handeln och industrin.

Redan på 50-talet började de östpakistaniska protesterna mot den västpakistaniska överhögheten. Den gången var det i form av en kulturell proteströrelse då den västpakistaniska regeringen ville göra överklassspråket urdu till nationalspråk och på så sätt tränga undan bengali och Pakistans övriga lokalspråk.

Under 1968-69 blev protesterna mera militanta och de riktade sig nu mot general Ayub Khans militärdiktatur. Detta var en bredare student- och arbetarrörelse som växte fram i både Väst- och Östpakistan städer, och i Östpakistan broddades den genom studentrörelsen också till landsbygden. Ayub Khan störtades och Yahya Khan, som därefter kom till makten, blev tvungen att lova att han skulle utlysa nyval och att han därefter skulle överläta makten till en parlamentarisk regering.

1970 genomfördes de första fria valen i Pakistan, och Sheikh Mujibur Rahmans awamiförbund vann en överväldigande seger. Denna seger var framför allt ett stöd åt det 6-punktsprogram om ökat självstyre för Östpakistan, som awamiförbundet gick till val med. Dessutom blev motståndet mot den västpakistaniska regeringen utökat strax innan valet, då man från centralregeringens sida knappast gjorde nånting för att hjälpa offran för den översvämning, en av de största i modern tid, som inträffade kort före valet. På grund av denna översvämning och regeringens behandling av den så ställde det enda större oppositionspartiet i Östpakistan, Maulana Bhasanis nationella awamiparti (NAP) inte upp i valet.

Mot bakgrund av valresultatet skulle Sheikh Mujib ha blivit regeringschef för hela Pakistan, men detta passade varken den västpakistaniska överklassen eller vinnaren i valet i Västpakistan, Bhutto. Hos dom var inte Östpakistanens krav på ökat självstyre inte populärt. Regeringsförhandlingarna förhandlades av Yahya Khan och Bhutto så att man hann föra över tillräckligt med trupper från Västpakistan. Förhandlingarna var heller inte angenäma för Sheikh Mujib eftersom den östpakistaniska befolkningen inte tillät honom att kompromissa om 6-punktprogrammet. Det strejkades, t o m av regeringstjänstemän, och man höll möten, ja massmöten. Och ju mer förhandlingarna drog ut på tiden, desto hårdare stod östpakistanerna fast vid sina krav, ju man hade redan börjat tala om självständighet.

Natten mellan den 25 och 26 mars rullade de västpakistaniska tankarna in på gatorna i huvudstaden Dacca. Mujib fångades och fördes till Västpakistan, och awamiförbundets övriga ledare flydde tillsammans med andra till Calcutta. Vissa av de östpakistaniska armeförbanden satte sig till motvärn, men inom loppet av 4-5 dagar var de utdrivna ur städerna. Inbördeskriget hade börjat. Inom Östpakistan byggde man upp motståndsgupper under ledning av bl a de revolutionära partierna. Många unga män tog sig till Indien för att få militärutbildning och awamiförbundet upprättade en exilregering i Calcutta. Under de nio månader som kriget varade så flydde omkring 10 av landets 75 miljoner invånare till Indien.

Indien blev alltså ett basområde för det bengaliska frihetskriget. Exilregeringen i Calcutta arbetade i nära kontakt med den indiska centralregeringen och administrationen. Flyktingarna bodde i läger i Indien, och frihetskämparna inom befrielsearmén Mukti Bahini tränades upp i Indien och återvände till det blivande Bangladesh för att kämpa med indiska vapen. Det upprättades snart ett kontrollsystem för dom som anmälde sig till främlingslägren, för man var bara intresserad av att rekrytera anhängare eller medlemmar av awamiförbundet och de två moskvaorienterade partierna (Bangladesh Communist Party under ledning av Moni Singh, och Nationella Awamipartiet (M), en utbrytning ur Bhasanis NAP). På detta sätt skulle man förhindra att västarna fick militär utbildning och vapen. I gengäld blev mycket ihärdiga anhängare till awamiförbundet rekryterade till specialtrupperna,

Mujib Bahini, som bl a övades upp i att bekämpa uppror.

Indien oroade sig för att befrielsearmén skulle bli för revolutionär. Bangladesh ligger i ett oroligt hörn av den indiska halvön och det gränsar till Västbengalen där naxalrörelsen, CPI (ML), hade varit som starkast och till stamområden där det länge hade kämpat upprorsrörelser mot den indiska centralregeringen (Mizoram och Nagaland). En splittring av Pakistan, indiens arvfiende sedan självständigheten (t ex i frågan om Kashmir) skulle också betyda en stor seger för Indien, och till slut sattes den indiska armén aktivt in i kriget.

Den 16 december 1971 var inbördeskriget slut och den indiska armén mottog tillsammans med Mukti Bahini den pakistanska arméns kapitulation i Dacca. Men det tog en vecka för exilregeringen i Calcutta att påkalla sig hem (en flygtur på 45 minuter!). Man var rädda för hur det skulle gå utan Mujib i en situation där det var frihetskämparna som åtnjöt den största populariteten. Mujib själv kom i januari och välkomnades av jublande follemassor som nationens grundare och fader.

Den indiska armén tog tid på sig innan den drog sig tillbaka, och den hann bli ordentligt impopulär innan dess. Det finns talrika historier om dess plundringar.

Bland det första som Mujibs regering tog itu med var att avvapna och skicka hem frihetskämparna. Många av dem ville aktivt sätta igång med landets återuppbyggnad, med vägreparationer, diken och kanalbyggen m m, men regeringen var inte intresserad av att hålla samman förbanden. Då skapades de första motsättningarna mellan Mujib och de ungdomar som aktivt hade deltagit i kampen, och detta gällde också hans egna anhängare bland de unga.

En annan brådskande uppgift för regeringen var att bygga upp sin egen armé, för det var ont om soldater och officerare inom de bengaliska beväpnade styrkor som också hade deltagit i kampen. En del av de unga frihetskämparna, särskilt de från specialstyrkorna Mujib Bahini, togs ut för att ingå i awamiförbundets egen milis, Rakhti Bahini. Rakhti Bahini fortsatte att tränas av indiska officerare och de fick indisk utrustning. Snart var Rakhti Bahini bättre rustat än armén.

Utrikespolitiskt närmade sig Mujib Indien och Sovjetunionen, och man började tala om axeln Dacca - Moskva.

Till slut måste detta brista. Den 15 augusti 1975 dödades Mujib och hans närmaste av en grupp yngre officerare. Andra ledande personer inom awamiförbundet fängslades. Mujibs parti, BAKSAL, som var en utbrytning ur awamiförbundet, upplöstes. Rakkhi Bahini upplöstes också och en del, men långtifrån alla, politiska fångar frigavs. Med det var ändå folk från den gamla ledningen som bildade den nya regeringen under Khondakar Mustaque Ahmed, en gammal awamiförbundare som delvis hade stått i opposition till Mujibs politik. Bl a ansågs han vara en av de mest USA-vänliga medlemmarna av exilregeringen i Calcutta.

Men inte heller denna regering kunde jämka ihop motsättningarna inom armen, administrationen, etc. Den försökte avlägsna sig ännu mera från Indien och Sovjet och närmade sig USA. Den försökte balansera mellan de politiska krafterna i Bangladesh, men den stod ändå närmast de reaktionära islamiska grupperingarna, även om detta naturligtvis inte redovisades öppet, eftersom den ville framstå som en nationalistisk samlingsregering.

Den revolutionära vänstern stödde den nya regeringens nationalism samtidigt som det restes krav på frigivande av de politiska fångarna, varav de flesta var från vänsterkanten. Man krävde också frihet att bygga upp en stark nationalistisk anti-

indisk front, men dessa krav blev naturligtvis inte uppfyllda.

Det blev återigen armen som gjorde ett aktivt utspel. Natten mellan den 2 och 3 november 1975 genomfördes en ny kupp som förde vice arméchefen Khaled Mussaraf till ledningen. Man valde honom eftersom han var nr 2 på ranglistan, men man var inte tillräckligt uppmärksam på hans nära knytning till Indien och de indienorienterade politikerna. Ett par dagar efter denna kupp gick Khaled Mussarafs fru i spetsen för en demonstration som krävde hämnd för mordet på Mujib, och de två moskvapartierna, som hade legat lågt sedan 15 augusti (deras ledare hade sökt tillflykt i Indien och USSR), dök plötsligt upp överallt och försökte att åter få vind i seglen. Det var inte vad armén, och speciellt inte de meniga soldaterna, hade väntat sig. Den 7 november utbröt myteri. Khaled Mussaraf dödades och general Ziaur Rahman, den mest populära av inbördeskrigets höga officerare, sattes till makten. Denna revolt var spontan, nationalistisk och populär. När det blev känt att kuppen hade lyckats var jublet i Dacca större än när den indiska armén på sin tid ryckte in efter inbördeskriget.

Det national-socialistiska partiet JSD, som var en vänsterutbrytning ur awamiförbundet och det största oppositions-

partiet vid valet -73, försökte ta åt sig äran av denna kupp. Det delade ut flygblad bland soldaterna med krav på »upprättandet av en proletär armé utan åtskillnad mellan meninga och officerare.» Många ansåg detta vara en kontrarevolutionär handling som skulle upplösa arméns moral och skapa anarki så att Indien skulle få en anledning att ingripa igen. Och denna uppfattning om JSD:s agerande förstärktes och omfattades av ännu flera efter deras misslyckade försök att föra bort en hög indisk tjänsteman i slutet av november--»för vem annat än Indien kunde ha glädje av detta?» Senare har de rykten bekräftats som säger att JSD-anshängare under dagarna efter den 7 november dödade en hel del officerare, och de ansvariga för dessa mord har blivit dömda. Domarna föll vid slutna rättegångar, vilket har förorsakat en del kritik, men idag är det inte stort fler än »Far Eastern Economic Review» som ger JSD äran av kuppen den 7 november.

Bangladesh inför valet

Det har nu gått mer än ett år sedan Mujibregimen störtades, och den nuvarande regeringen har lovat att hålla val innan mars -77. För den vanliga befolkningen, och speciellt för bönderna och lantarbetarna i Bangladeshs c:a 60 000 byar har det varit ett gott år. Rispriserna har sjunkit till långt under hälften av vad de var under Mujib, så att de nu står i ett någorlunda rimligt förhållande (jämfört med hur galet det kan vara) till en dagslön, som är på c:a 4 taka. Ett kg ris kostar nu 2.50 till 3 taka, men det varierar både med årstiden och regionen. Det har inte varit några stora naturkatastrofer, men monsunen i år medförde ändå översvämningar i ett par distrikt. Korruption och kriminalitet verkar ha avtagit. Militärdomstolarna har skapat ordning i en del av rättsväsendet--de tidigare nämnda »entreprenörerna» är livrädda för dem, och både dessa domstolar och de nyupprättade självförsvarskommittéerna har bidragit till att röveri o.d. har minskat.

Den största svårigheten, även för den vanliga bybefolkningen, är Indiens militära och ekonomiska krigföring. Med byggandet av Farakka-dammen i Indien har man stängt av en stor del av Ganges vattenförsörjning till nordvästra Bangladesh, och Indien vägrar att förhandla om vattenfördelningen trots att alla Bangladeshs regeringar har försökt uppnå detta. Denna fråga berör det dagliga livet för uppemot 35 miljoner människor i Bangladesh. Brunnar för dricksvatten och konstbevattning sinar, fiskbeståndet försvinner och industrier står still p.g.a. vattenbrist. Detta är det vanligaste samtalsämnet i Bangladesh just nu.

De många gränsintermezzona utövar press inte bara mot regeringen utan också mot folket. En del av de mest Mujib-trogna frihetskämparna sökte sin tillflykt till Indien efter mordet på honom, och därifrån genomför de raiderna in i Bangladesh med indiska vapen och med stöd från det indiska gränsvärnet. Det är allmänt känt att det finns träningsläger upprättade i Indien, och inom gerillan finns det också indiska soldater. Det finns också indiskt tränade bengaler och indiska agenter som arbetar inom Bangladeshs gränser. Den indiska expansionismen är inte bara ett begrepp som diskuteras av marxist-leninister, utan det är helt klart även för den vanliga befolkningen vad som pågår.

»Val eller inte» är det andra viktiga ämnet. I augusti gavs det grönt ljus för politisk aktivitet, men partiernas program ska först godkännas av regeringen. Men det finns inga politiska partier som är tillräckligt välorganiserade för att kunna ställa upp, och tiden är så knapp att det inte råder någon tvekan om att det blir de »gamla» partierna muslimförbundet och awamiförbundet som kommer att stå starkast av de 20-30 partier som nu har börjat med sina förberedelser.

Muslimförbundet (Muslim League), som var i regeringsställning under större delen av den pakistanska perioden, ämnar ställa upp en bred islamsk valfront och har ett fast grepp om sina anhängare. På landet får de stöd från de rika bönder som fick dra nytta av Ayub Khans utvecklingsprogram för att stöda honom politiskt.

Awamiförbundet har spruckit i två delar. Den ena är en mer konservativ och USA-orienterad flygel som har skapat ett nytt parti med Mustaque Ahmed i spetsen. Återstoden är de verkliga förkämparna för den småborgerliga mujibismen.

Moskvapartierna sitter säkert i Indien och Moskva, men deras roll under Mujibregimen komprometterade dem så mycket att det är tveksamt om de nu kommer att kunna spela någon självständig roll. De stödde Mujib i vått och torrt på samma sätt som CPI i Indien har ställt sig som garant för fru Gandhis politik, eftersom de på detta sätt följde den sovjetiska strategin för den tredje världens länder.

Bhashanis NAP har alltid mer varit en paraplyorganisation för olika vänsterorienterade partier och grupper, än ett verkligt parti. De viktigaste av dessa grupper har nu lämnat hans skyddande vingar, men så länge den gamle mannen lever kan han ändå komma att spela en egen roll.

JSD står utan ledarskap efter de rättegångar som följde efter deras olika kupp-försök. Deras organisationsapparat var dessförinnan rätt välutbyggd, även om deras ideologi och strategi har varit lika förvirrad som awamiförbundets, bara till vänster om denna. Indiska agenter och pro-indiska skrifter har avslöjats, men den största delen av JSD:s kader måste ändå betecknas som nationalist.

De marxist-leninistiska partierna har under det senaste året allvarligt förhandlat om en samordning, och detta har givit vissa resultat, men processen är långt ifrån avslutad och många av deras kader sitter fortfarande fängslade. Talesmannen för det största partiet, Muhammed Toaha, har uttalat att hans parti ställer upp i valet, om det blir något val, vilket han avråder från. Det är hans parti som står i spetsen för enhetssträvandena, och de flesta av partiets medlemmar, liksom medlemmarna av de övriga grupperna är fortfarande under jorden (som de har varit både under Pakistan och Mujib-perioden). Det är tveksamt i vilken utsträckning de ska kunna stå enade och kunna omdana ett underjordiskt parti till en valorganisation.

Det råder alltså inte mycket tvivel om att på den korta tid som står till förfogande innan valet är det awamiförbundet och muslimförbundet som kommer att stå bäst rustade, eftersom de fortfarande har resterna av en viss organisationsapparat och dessutom har erfarenhet av valkampanjer. Om de också ska kunna vinna valet är en annan sak, ty lokalpolitiska förhållanden spelar en utomordentligt stor roll i Bangladesh.

INDIEN

Anteckningar om kommunismen

GEZA NAGY

I Indien finns två parlamentariska kommunistpartier och ett antal icke-parlamentariska revolutionära grupper. I denna artikel beskrivs vad som orsakade denna splittring, och vad de olika ståndpunkterna har inneburit för dessa partiers och gruppers situation i dag.

Kommunismen i Indien idag representeras dels av två parlamentariska partier, Communist Party of India (CPI) och Communist Party of India (Marxist) (CPI(M)), och dels av ett antal icke-parlamentariska grupper. De flesta av de senare bekänner sig till marxism-leninismen eller maoismen. Officiellt och populärt är de kända under benämningen naxaliter sedan Naxalbari-upproret i Västbengalen 1967.

Det finns dock några revolutionära grupper som inte bekänner sig till maoismen och knappast heller är glada åt att kallas naxaliter. En sådan grupp är det trotskistiska Communist League, den indiska sektionen av Fjärde Internationalen.

Jag kommer i denna artikel endast ta upp de tre viktigaste tendenserna inom den indiska kommunismen, nämligen dels de två parlamentariska partierna och dels de grupper som gör anspråk på att föra traditionen från Naxalbari vidare, dvs den maoistiska naxalismen. Dessa tre tendenser representerar tre helt skilda teoretiska linjer. De skilda linjerna har resulterat i grundläggande skillnader i politisk praxis, vilket i hög grad påverkat den situation de tre grupperingarna idag befinner sig i.

Den första splittringen och CPI(M):s tillkomst.

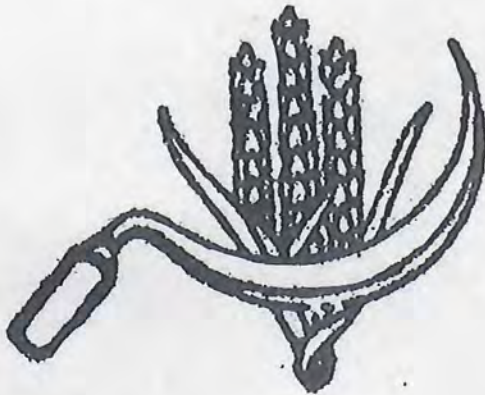
60-talet var för den indiska kommunismen den stora splittringens, men samtidigt det revolutionära uppsvingets tid. Redan på 50-talet växte det fram motsättningar inom CPI. »Högern» trodde på möjligheten till ett progressivt samarbete med kongress-regeringen och på en fredlig övergång till soci-

alism. »Vänstern» däremot var kritisk mot kongressen och trodde på nödvändigheten av en väpnad revolution. En annan viktig motsättning gällde Indiens utrikespolitik. När kriget mellan Indien och Kina bröt ut 1962 stödde Sovjet Indien. De två länderna hade en gemensam fiende i Kina och Sovjet menade att Indien var en stat där den nationella bourgeoisin spelade en progressiv och anti-imperialistisk roll och därmed förtjänade Sovjets stöd. Högerfraktionen i CPI stödde Sovjet och ställde upp på regeringens sida i kriget mot Kina, medan vänstern gav kritiskt stöd till Kina. Partiet splittrades formellt 1964 och CPI(M) bildades.

CPI:s och CPI(M):s syn på staten och enhetsfronten.

Den viktigaste tvistefrågan mellan CPI och CPI(M), liksom inom det gamla CPI, är synen på kongresspartiet och staten. Enligt CPI är den indiska staten ett organ för den nationella bourgeoisin som helhet. De mest reaktionära elementen tillhör stor-bourgeoisin, som representerar monopolet och imperialismen, men som inte är dominerande i staten. Godsägarna, som är den andra reaktionära klassen, har visserligen starka band med staten men utgör ingen del av denna. Framförallt är detta fallet sedan kongresspartiets splittring 1969, då de mest reaktionära elementen i det regerande partiet bildade ett oppositionsparti (Congress-O). Indira Gandhis regernade kongressparti representerar därmed huvudsakligen den progressiva och demokratiska bourgeoisin, enligt CPI.

Utifrån denna analys av staten och kongresspartiet anser CPI att dess viktigaste uppgift för tillfället är att förena alla progressiva och demokratiska krafter i landet, både utanför och inom kongresspartiet, för att genomföra den »nationella-demokratiska revolutionen» i Indien. Instrumentet för att uppnå denna revolution är den »nationella-demokratiska fronten», som leds gemensamt av alla klasser som ingår i den. Alliansen av arbetare och bönder intar en central plats i denna front men leder den inte. Andra demokratiska klasser, inkl den icke-monopolistiska delen av bourgeoisin, spelar

Partisymbol för CPI

också en progressiv roll på detta stadium av revolutionen, enligt CPI.

CPI(M) å andra sidan ser den indiska staten som ett organ för bourgeoisins och godsägarnas gemensamma herravälde, under ledning av stor-bourgeoisin, som i sin tur är under starkt inflytande av utländskt kapital. Staten representerar därmed, förutom monopolet och imperialismen, även feodalismen. Till skillnad från CPI anser CPI(M) att den dominerande klassen i Indien är stor-bourgeoisin och inte hela den nationella bourgeoisin. Vidare tillhör kongresspartiet både bourgeoisin och godsägarna vars stat det förvaltar.

CPI kritiserar CPI(M) för att inte ha förstätt motsättningen inom den nationella bourgeoisin och kongressen. CPI(M) i sin tur tar avstånd från CPI:s samarbete med de »progressiva» elementen inom kongresspartiet. CPI(M) talar om »Folkets demokratiska front» som instrument för att uppnå revolution. Denna front måste ledas av arbetarklassen i allians med bönderna (inkl jordbruksproletariatet) och riktas mot hela den reaktionära alliansen av bourgeoisin och godsägare.

Den andra splittringen och naxalit-rörelsens uppkomst.

1967 års allmänna val innebar överraskande stora framgångar för CPI(M), speciellt i delstaterna Kerala och Västbengalen. I dessa delstater bildades koalitionsregeringar med CPI(M) som det dominerande partiet. Samma år ägde det s.k. Naxalbari-upproret rum i norra Västbengalen. Upproret leddes av CPI(M)s lokala kader och därmed hannade partiet i ett olösbart dilemma eftersom det visade sig ohållbart att verka revolutionärt. i regeringsställning inom ramen för en borgerlig stat. Partiets högre ledning var tvungen att fördöma kampen i Naxalbari och delta i dess krossande. Naxalbari-upproret varade därmed endast i 52 dagar, men det kom ändå att bli symbolen för väpnat uppror och maoism i Indien. Det medförde också en ny splittring i den indiska kommunismen och början

till en revolutionär rörelse som fått sitt namn, naxalismen efter distriktet Naxalbari i norra Västbengalen.

Naxalit-rörelsen brukar indelas i fem faser. Första fasen omfattar själva upproret (maj-juni 1967). Andra fasen omfattar perioden från upprorets krossande till då det nya partiet CPI(ML) bildades (juni 1967-april 1969). Först bildades All India Coordination Committee (november 1967) inom CPI(M), med syfte att bekämpa revisionismen inom partiet och organisera militanta massaktioner. Senare (juni 1968) lämnade kommittén CPI(M) och döptes om till All-India Coordination Committee of Communist Revolutionaries, som i sin tur omformades till CPI(ML) i april 1969.

Den tredje fasen var den viktigaste i naxalit-rörelsens historia. Den varade mellan april 1969 till början av 1970. Rörelsen spreds till byarna i olika delar av landet, s.k. röda baser sattes upp och väpnade strider utkämpades på en del platser. Det viktigaste upproret förekom i Srikakulam, ett stamområde i Andhra Pradesh. Det var där som Charu Mazumdar,

Partisymbol för CPI(M)

CPI(ML)s förste partisekreterare och dess främsta ideolog, började sin »karriär» och för första gången prövade sin taktik, som gick ut på att enskilda medlemmar av klassfienden avrättades. Denna linje var från början starkt kritiserad inom det nya partiet, liksom inom den revolutionära vänstern i allmänhet. Den utgjorde en av de viktigaste orsakerna till att det aldrig kom till någon enhet inom naxalit-lägret. Flera grupper gick aldrig med i CPI(ML), som t ex Nagi Reddys grupp i Andhra Pradesh, eller lämnade partiet och verkade på egen hand som Satya Narain Singhs grupp i Bihar. Avrättnings-taktiken gav också motståndarna en legitim ursäkt att sätta in maximal repression, vilket fick förödande konsekvenser.

Under nästa fas, den fjärde, fördes rörelsen, inkl Mazumdars taktik in till städerna, framförallt till Calcutta. Rörelsen började uppvisa allt starkare tecken på urartning. Aktiviteterna liknade alltmer individuell terrorism och riktades mer

mot CPI(M):s kader än mot den verkliga klassfienden. Dessutom saknades samordning mellan gerillan i städerna och den på landsbygden, t ex i Bihar och Uttar Pradesh.

Den femte fasen, från omkring mitten av 1972, brukar räknas som naxalit-rörelsens sista fas, dvs dess totala sönderfall och krossande. De flesta av partiets (och andra naxalitgruppers) ledare dödades eller fängslades, så att partiet helt desintegrerades och de olika grupperna isolerades alltmer från varandra. Mazumdar själv tillfångatogs i juli 1972 och dog i fängelse några veckor senare. Repressionen mot naxaliteterna har fortsatt oavbrutet sedan dess och det har fortsatt att komma in rapporter om sammandrabbningar mellan polis och naxaliter. I många fall har det dock inte varit fråga om naxaliter utan vanliga fattiga lantarbetare, som kommit i konflikt med de lokala jordägarna.

Naxalismen efter 1972

Ändå kan man knappast säga att naxalismen är död. Jag skulle istället vilja tala om en ny fas, som karaktäriseras av enhetssträvanden, av försök att lära av historien och att tänka om i vissa frågor, t ex vad gäller organisation och kampens form.

Som nämnts tidigare har det aldrig funnits någon riktig enhet inom naxalit-lägret, inte ens under ML-partiets »glansperiod». Det har t.o.m. ifrågasatts om CPI(ML) någonsin lyckades bli ett politiskt parti. Hela tiden har det funnits grupper, som har verkat utanför CPI(ML), och det har också funnits fraktioner inom partiet som var i konflikt med den dominerande linjen, den som representerades av Mazumdar. Efter Mazumdars död kunde man urskilja flera större fraktioner. En bestod av Mazumdars anhängare, som fortsatte att tro på och praktisera hans taktik. De övriga fraktionerna var bestämt emot denna linje, men var oeniga på andra punkter.

I april 1973 togs det första större initiativet av Andhra-gruppen (Nagi Reddys) och Bihar-gruppen (Satya Narain Singhs) till en återförening av ML-grupperna. Man lade fram ett förslag till partiprogram och ett antal kritiska och självkritiska dokument, där man bl a tog avstånd från Mazumdars »vänsteravvikelse». Mötet ansågs framgångsrikt och diskussionerna fortsatte mellan grupperna, men av olika orsaker bildades inget nytt parti. Bl a därför att naxaliteterna tvingades ligga lågt, då repressionen intensifierades på sina håll. Verksamheten, som mest gick ut på att »skola massorna» för kommande revolutionära strider, bedrevs i stort sett helt underjordiskt.

Trots motsättningarna mellan olika grupper och enskilda ledare tycks naxaliteterna ha åtminstone en sak gemensam, nämligen klassanalysen och synen på staten. Det är samma analys som formulerades i CPI(ML):s ursprungliga program, som finns i de dokument som publicerats under senare år. Enligt denna analys är Indien en semi-feodal och neo-kolonial stat, styrd av feodalherrarna och de komprador-byråkratiska kapitalisterna (vad det nu betyder), som är Sovjet-revisionismens och USA-imperialismens lakejer. Enligt det ursprungliga CPI(ML) går dock huvudmotsättningen i Indien mellan feodalismen och den »breda massan av folket», vilket bestämmer det nuvarande stadiet av den revolutionära kampen, nämligen det demokratiska stadiet, i vilket den agrara revolutionen står på dagordningen.

Andhra-gruppen har kritiserat denna analys för att den lägger ensidig vikt vid feodalismen och utelämnar imperialismen. Istället föreslås att huvudmotsättningen går mellan imperialismen (inkl social-imperialismen) i allians med feodalismen och det indiska folket. Enligt denna analys, som också tycks vara rådande idag, kan den icke-monopolistiska bourgeoisin också innefattas i den demokratiska enhetsfronten, som under ledning av arbetare och bönder (organiserade i ett ML-parti) under väpnad kamp kommer att störta den nuvarande klassstaten och upprätta en Folkets Demokrati.

1974 var JP-rörelsens år (mer om den senare). Naxaliterna stödde rörelsen och försökte ta vara på den revolutionära situation som rådde i landet, framförallt i Bihar. Orsaken till att de stödde JP-rörelsen var att de ansåg att den riktade sig mot den »allmänt hatade» regeringen och staten, som därmed skulle försvagas och utsättas för de progressiva krafternas angrepp. Mot slutet av rörelsen blev dock åtminstone Bihargruppen, som deltagit mest aktivt, desillusionerad över att högerkrafterna fick allt större dominans i rörelsen, och de började ta avstånd från den.

Under första hälften av 1975 gjordes flera allvarliga försök att ena ML-grupperna. Ett nytt steg mot en all-indisk organisation togs i februari, när Bihargruppen förenade sig med Eastern India Zonal Committee (EIZC), som tidigare bestått av ML-grupper i Tripura, Assam och Västbengalen. Något senare skedde en ny sammanslagning av EIZC och en s.k. Special Committee, bestående av diverse grupper från Orissa, Madhya Pradesh och Bihar. Den nya provisoriska organisationen fick namnet Unity Committee, CPI(ML).

Undantagstillståndet i juni avbröt enhetsstävandena. Alla kända naxalitgrupper förbjöds och jakten på naxaliter intensifierades. Men eftersom naxaliterna redan tidigare mest verkat underjordiskt drabbades de inte lika hårt som t ex CPI(M). En del naxaliter arresterades med hjälp av MISA och andra undantagslagar, men de flesta hann komma undan, då de inte vart helt oförberedda på vad som komma skulle. Polisen, som fått ökade resurser och befogenheter, satte upp specialstyrkor i delar av Bihar och Västbengalen med order att »eliminera» naxalismen en gång för alla. Trots polisaktionerna, eller kanske tack vare dem, fortsatte enhetsstävandena. Vid årsskiftet 1975-76 träffades representanter från fyra ML-organisationer på initiativ från Unity Committee, CPI(ML) för att diskutera möjligheterna och nödvändigheten av att bygga upp ett nytt ML-parti. All-India Joint Action Committee of Communist Revolutionaries sattes upp med syfte att koordinera den revolutionära rörelsen i landet och bygga upp en revolutionär enhetsfront. Enligt färskna rapporter dras fler och fler till de existerande ML-grupperna och nya grupper växer upp trots undantagstillståndet. Bl a har många militanta CPI(M)-are gått över till naxaliterna, besvikna över partiets balanserande mellan parlamentarism och revolutionär militans.

JP-rörelsen och den parlamentariska kommunismen.

JP-rörelsen, under Jayaprakash Narayans ledarskap, har dominerat den indiska politiska scenen under nästan hela 1974 och halva 1975. Denna rörelse för »total revolution» har varit en av de viktigaste och mest kontroversiella händelserna sedan självständigheten. Bl a har den bidragit till att fördjupa motsättningarna inom »vänstern» och den har försvagat enhetssträvandena i riktning mot en vänster-demokratisk front.

De icke-kommunistiska oppositionspartierna, alltifrån socialistpartierna till de mer reaktionära partierna har lyckats dominera JP-rörelsen och få den att tjäna sina egna syften. Därmed har den undan för undan omvandlats från en bred rörelse mot korruption till en mot kongresspartiet.

CPI var det enda oppositionsparti som konsekvent tog ställning mot JP-rörelsen, som den ansåg representera de höger-reaktionära krafternas offensiv. Det behöver knappast sägas att denna analys sammanföll med det regerande kongresspartiets, rättare sagt med de »progressiva elementens» inom partiet, med Indira Gandhi i spetsen (för övrigt rådde det stor oenighet i denna fråga inom kongresspartiet). CPI kritiserade CPI(M) för dess politiska opportunistik och dess »blinda anti-kongressism», som än en gång förde partiet ihop med »reaktionens mörka krafter». CPI(M) gav nämligen JP-rörelsen sitt kritiska stöd, dock utan att delta direkt i den. Man tog bestämt avstånd från CPI:s syn, att JP rörelsen var en fascistisk och kontrarevolutionär rörelse. Men å andra sidan, ansåg man, var den inte heller någon revolutionär massrörelse, vilket t ex socialistpartiet tycktes ta den för.

CPI(M)s ståndpunkt var att det här rörde sig om ett spontant och brett folkligt uppror, om än dominerat av medelklassen, som olyckligtvis kom att styras mer och mer av högerkrafterna. Därför gällde det att istället för att bekämpa rörelsen, ge den en mer progressiv inriktning. Partiledningen hade också flera möten med JP, som de försökte övertala att avsäga sig samarbetet med högerpartierna, speciellt Jan Sangh, och låta rörelsen utveckla sig till en vänster-demokratisk rörelse. Dessa försök var dock resultatlösa och därmed kom CPI(M) aldrig att ge sitt fulla stöd till JP-rörelsen. Däremot försökte partiet att driva en parallell rörelse, eller som det hette »synkronisera» sina aktioner med rörelsen. Fastän man officiellt var enig uppstod motsättningar, som tenderade att splittra partiet i två läger, ett pro-JP och ett anti-JP.

Undantagstillståndet och den parlamentariska kommunismen.

Den 26 juni 1975 införde Indira Gandhi undantagstillstånd. Ett stort antal oppositionspolitiker från alla partier utom CPI arresterades. CPI(M) drabbades hårdast och påstås ha störst antal arresterade. Visserligen har partiet inte förbjudits, eftersom det är ett parlamentariskt parti, men många av dess ledare och kadrer har arresterats, och verksamheten har i stort sett förklarats.

Undantagstillståndet förvärrade den kris som redan tidigare grodde inom CPI(M). En av motsättningarna gällde partiets deltagande i den parlamentariska politiken. Undantagstillståndet påvisade sårbarheten i ett öppet politiskt spel i förening med en revolutionär strategi. Det faktum att CPI(M) var ett legalt parlamentariskt parti hjälpte inte när det kom till arresteringar med hjälp av undantagslagarna. Organisationsfrågan kom därmed åter i blickpunkten, och var en av huvudfrågorna vid CPI(M)s centralkomite-möte i Madras i slutet av januari 1976. Diskussionen gällde om och hur partiet skulle omorganiseras för att kunna verka bättre under de rådande förhållandena. Det fanns olika meningar om till vilken grad partiet skulle decentraliseras och till vilken grad det skulle verka underjordiskt.

En annan fråga som diskuterades var partiets viktigaste paroll om skapandet av »folkets demokratiska front», som skulle bestå av alla »vänster-demokratiska krafter». En del inom partiet ansåg att denna paroll var irrelevant och orealistisk

i det rådande läget. Centralkommittén drog upp nya riktlinjer för hur partiet skulle arbeta vidare, utan att i princip behöva ändra på den taktiska linjen gällande gemensamma aktioner med andra »vänster-demokratiska» krafter.

Enligt vissa bedömare resulterade mötet i vissa förändringar i partiets linje. Bl a framgick det (enligt CPI-källor) att man nu insett att det fanns progressiva element inom kongresspartiet. Det framgick också att man är kritisk mot Kinas utrikespolitik, speciellt dess analys av olika befrielseströrelser t ex de i Angola. Men i det dokument som publicerades efter mötet nämns ingenting om Kina, däremot kritiseras »sovjet-revisionisternas» stöd till Indira-regeringen och undantagstillståndet. Det som framgick allra tydligast vid mötet var att partiet är oförändrat kritiskt mot undantagstillståndet och de åtgärder regeringen vidtagit efter dess införande. Även Indira Gandhis 20-punktsprogram avfärdas som en pappers-deklaration. Vidare kritiserades CPI för dess okritiska stöd till regeringens diktatoriska tilltag.

CPI å andra sidan är inte bara okritiskt mot att regeringen infört undantagstillstånd i landet, utan tar t.o.m. åt sig av äran att äntligen ha stoppat högerens offensiv, som den kom till uttryck i JP-rörelsen. Samtidigt anser man att det nu är de progressiva krafterna inom kongresspartiet som kommit i förgrunden. 20-punktsprogrammet är ett av flera tecken på detta och CPI stöder det helhjärtat, t ex genom att medlemmar av partiet är med i speciella kommittéer, som ska se till att programmet genomförs. Helt okritiskt är dock inte CPI. Det varnar nämligen för att undantagstillståndet kan missbrukas, men påpekar samtidigt att den största faran kommer från imperialisternas och fascisternas håll. Det framgår med att önskvärd tydlighet att denna fara finns utanför regeringen och kongresspartiet. CPI har tillsammans med kongresspartiet organiserat en rad anti-fascistmöten runt om i landet. Det största av dessa var den internationella anti-fascistkonferensen i Patna, Bihars huvudstad i december 1975.

Försiktiga slutsatser.

Den indiska kommunismen är splittrad, kanske mer än någonsin. Någon enhet mellan de tre beskrivna tendenserna, de två parlamentariska och den utomparlamentariska, kan knappast förutses, i varje fall inte inom överskådlig framtid. De representerar tre olika linjer, som svårligen kan förenas. De tre tendenserna var och en för sig är också splittrade.

Än så länge står CPI mest enat, men det kan vara en tidsfråga när partiets inneboende motsättningar bryter ut i öppna dagar. Just nu står partiet relativt starkt, då undantagstillståndet har stärkt dess position, p.g.a. de goda relationerna till kongressen. Men det finns en växande skepsis inom partiet mot kongress-regeringen och mot CPI:s möjligheter att i längden kunna stärka de progressiva tendenserna i den nuvarande statsapparaten. En eventuell kris kan antingen leda till en brytning med kongressen eller till en splittring av partiet.

CPI(M) befinner sig för tillfället i en mycket problematisk situation. Det har drabbats hårt av undantagstillståndet och av sin taktiska kompromiss, dvs av försöket att förena militant masskamp med parlamentarism. Det står nu i det svåra valet

mellan att fortsätta på den parlamentariska vägen och därmed förlora sina mest militanta kadrer, eller att övergå till en mer militant linje, och därmed dels riskera ännu starkare repression och dels förlora de möjligheter som parlamentarismen trots allt ger. Som det nu är står ledningen i CPI(M) och tvekar, medan partiet förlorar kadrer både till höger och vänster.

Naxaliterna är fortfarande starkt splittrade och den allvarliga repressionen gör det enormt svårt för dem att överhuvudtaget verka. Ändå tycks deras antal växa och det förekommer fler och fler försök att skapa enhet mellan de existerande grupperna. De anser att det enda revolutionära alternativet är ett starkt marxist-leninistiskt parti, som har väpnad kamp på sitt program. Men än så länge råder det oenighet om hur ett sådant parti ska byggas upp.

Foto Anders Eklund

INDIEN

De politiska fångarnas situation

LARS HELLSTRÖM

Femton månader har gått sedan Indira Gandhi utfärdade undantagstillstånd i Indien. Under dessa månader har den politiska situationen klarnat. Det är idag mycket få personer som håller fast vid uppfattningen att undantagstillståndet främst var ett slag mot högerreaktionära grupper. Flertalet av dessa har nu frigivits och de tillåts verka, som en »lojal och konstitutionell opposition». Å andra sidan har strejker, fackföreningsmöten etc helt och hållet bannlysts.

Tusentals arbetare (t ex de som motsatt sig lönesänkningar) har fängslats. De 50 000 naxaliter (1), som arresterats de senaste åren befinner sig alltså i fängelse utan att någon rättslig prövning vidtagits. Andra, som t ex socialistledaren George Fernandes, har till helt nyligen befunnit sig i samma situation. När rättegången mot honom togs upp den 4:e oktober tycks utsikterna små att han skall få en rättvis behandling. —»Det kan inte bli någon rättvis rättegång eftersom det inte finns någon laglighet i Indien idag», sade Leila Fernandes, den anklagades maka, under sitt besök i Stockholm i mitten av oktober. Hon uppskattar antalet politiska fångar till ca 80 000. Av dessa satt ca 40 000 i fängelse redan före undantagstillståndet. Under de femton månader undantagstillståndet varat har dock ett par hundra tusen människor åkt in och ut ur fängelse. Efter undantagstillståndet har de medborgerliga rättigheterna systematiskt undergrävts av regeringen. Lagar har stiftats, som gör det möjligt att arrestera vem som helst samtidigt som censuren demoraliserar folket eftersom det inte går att få någon tillförlitlig information.

Förhållandena i fängelserna.

Med hänsyn till de rådande politiska förhållandena är det naturligtvis svårt att bilda sig någon uppfattning om förhållandena i de indiska fängelserna. De uppgifter som härrör från internationella organisationer som stöder de indiska politiska fångarnas kamp, som t ex »Campaign for the Release of Indian Political Prisoners» (CRIIP) (2), »The Indian Peoples Association in North America» (IPANA) (3), »Amnesty International» m fl pekar dock i samma riktning. Tusentals människor har anklagats falskt och kastats i fängelse (4). Personer släppta

mot borgen har omedelbart arresterats på nytt under uppdiktade anklagelser.

Ett stort antal fängelser är överbefolkade och de hygieniska förhållandena är de sämsta tänkbara. Godtyckliga övergrepp från polis och fångvaktare hör i många fängelser till den dagliga rutinen. Tortyr i samband med polisförhör är ingen ovanlig förekomst. Uppgifter om en rad grymma våldsdåd har registrerats av bl a Amnesty International.

Enligt en redogörelse som för inte så länge sedan presenterades för det indiska parlamentet skulle fem fångar ha dödats »i samband med flyktförsök», den omskrivning som ofta används för att beskriva likvidering av särskilt »svåra» fångar. Amnesty International har registrerat 12 tillfällen under vilka sammanlagt 88 fångar dödats mellan december 1970 och juni 1972. Dessa siffror härrör från tidningsrapporter (5), medan de uppgifter från f.d. fångar som nått Amnesty tyder på att det verkliga antalet dödade skulle vara tre gånger så högt. Endast i ett mycket begränsat antal fall har någon rättslig prövning vidtagits. En av de inhemska organisationer, som kämpar för de politiska fångar som sittet i fängelse utan rättegång, är »Association for the Protection of Democratic Rights» (ADPR) i Calcutta. Denna beskriver förhållandena i de västbengaliska fängelserna på följande sätt:

»Omfattningen av arrestering p g a politisk uppfattning är nu så stor att enligt regeringens eget medgivande antalet fångar långt har överskridit fängelsernas kapacitet. På fängelserna serveras den värsta tänkbara mat och de sanitära förhållandena är ytterst skrämmande. Möjligheter till läkarvård existerar bara till namnet. Som en naturlig följd har olika obotliga fängarnas liv. Många har redan dött av att ej få dessa sjukdomar behandlade och många fler är på väg. Anhöriga och vänner till fångarna får inget gensvar hos regeringen ens efter upprepade vädjanden. Personer som utan tvekan arresterats av politiska skäl, erkänns inte som politiska fångar utan vägras t o m de rättigheter som tillförsäkras alla kategorier av fångar enligt fängelselagen. Inte ens ett samtal under några minuter en gång i veckan med anhöriga tillåts. Liksom under den brit-

tiska regimen har man deporterat fångar till fängelser belägna så långt från Västbengalen att de anhöriga inte har någon möjlighet att få information om dem. Obeskrivligt barbarisk tortyr för att framtvinga bekännelser under förvaring i polis-häkte har redan lemläst och kommer att lemläsa många av dem. Många andra har blivit sinnessjuka. Dessa skamliga handlingar har ägt rum trots att enligt indisk lag förutom tortyr även dålig behandling av fångar är strängt förbjuden.»

Även från andra delar av Indien har liknande uppgifter inrapporterats. I en serie artiklar i »Economic and Political Weekly» (Bombay) har uppgifter om dåliga sanitära förhållanden, tortyr och misshandel av fångar inrapporterats från bl a »Alipore Special Jail» och »Presidency Jail» i Calcutta, »Hazari-bagh Jail» och »Jamshedpur Jail» i Bihar samt »Central Jail» i Trivandrum i Kerala.

Tortyr och misshandel av fångar.

Genom intervjuer med fångar i dessa och andra fängelser har flera fall av tortyr och svåra personliga övergrepp avslöjats. Tortyr förekommer vanligen i samband med polisförhör och de metoder som används uppvisar alla tänkbara former av isensatt grymhet. Dessa varierar med hänsyn till den anklagades motspänstighet, misstänkta politiska betydelse och kanske framförallt med vakternas och polismännens sadism och godtycke. Den vanligaste formen av tortyr, förutom alla de metoder som används för att förnedra den anklagade, består av slag med knytnävar, käppar och gevärskolvar, vilka tillsammans med olika former av uttrötningstaktik används mot den anklagade. Allt detta utförs av särskilt avdelad personal medan polismännen assisterar genom att se till att den anklagade inte ändrar kroppsläge. Flera fall av misshandel till döds och ännu fler som lett till svårartad invaliditet har kunnat bekräftas. Det torde vara överflödigt att här räkna upp alla de skändligheter och obeskrivligt grymma tortyrmetoder (6), som stundom kommit till användning mot de politiska fångarna i Indien.

En grupp som blivit särskilt illa åtgången är de s.k. naxaliterna (se not 1), som genom att de är förhållandevis välorganiserade och beredda att strida för sina rättigheter i fängelserna utsatts för en systematisk förföljelse. Mary Tyler, en engelsk skol-lärare satt tre år i Hazaribagh Jail i Bihar. Hon berättar att naxaliterna behandlades sämre än någon annan grupp fångar. En rad osanna anklagelser riktades mot dem samtidigt som de förvägrades rättegång. En barbarisk metod, som består i att placera de fängslade i fotbojor och som är avsedd för fångar, som försökt fly eller på annat sätt brutit mot reglerna i fängelset, används undantagslöst mot naxaliterna. Mary Tyler berättar om fångar, som dag och natt i fyra års tid gått omkring med fotbojor och blivit förlamade och kroppsligt deformerade. Rapporter om användning av fotbojor finns även från andra fängelser, som t ex »Presidency Jail» i Calcutta. Systematisk förföljelse och mord på naxaliter har enligt indiska tidningar (7) förekommit i Västbengalen, Assam, Andhra Pradesh, Bihar, Kerala, Tamil Nadu och Punjab.

Efter undantagstillståndet har situationen för de politiska fångarna i Indien påtagligt försämrats. Tortyr och misshandel har i skydd av undantagsbestämmelserna ostört kunnat fortgå. Det är idag praktiskt taget omöjligt för jurister etc att undersöka de former av maktmissbruk, som förekommer i de indiska fängelserna. Därför är det mer än någonsin tidigare nödvändigt att bygga upp en internationell kampanj, som verkar för att de indiska politiska fångarna frigges.

Noter

(1) Ett bondeuppror i distriktet Naxalbari i norra Västbengalen.

(2) CRIPP är en organisation i London, som arbetar för frigivning av indiska politiska fångar. Den stöds av en rad namnkunniga personer, som t ex Noam Chomsky, Herbert Marcuse, Malcolm Caldwell m fl och av flera organisationer, som t ex Bertrand Russel Peace Foundation. Adressen är, 22 Boundary Road, London N.W. 8.

(3) IPANA är en organisation av »progressiva och patriotiska» indier i Nordamerika. Den bildades i juni 1975 efter en sammankomst i Montreal. IPANA ser som sitt främsta mål att informera om och kämpa mot Sovjets och USAs imperialistiska inflytande i Indien, och att verka för demokratin spridning bland de fattiga massorna samt att motverka kapitalisternas och de stora jordägarnas exploatering av folket. Deras adress är: IPANA P.O. Box 69646, Vancouver, B.C., V5K 2B0, Canada.

(4) De flesta politiska fångarna anses vara medlemmar eller sympatisörer till CPI(ML), mer kända som naxaliter. Ett mindre antal är medlemmar av det parlamentariskt verksamma oppositionspartiet CPI(M).

(5) Se »Times of India» och »Statesman» den 4:e augusti 1971 samt »Amnesty Report» september 1974.

(6) Amnesty International rapporterar om fall där fångar hängt upp och ner och nålar stuckits in i deras magar och andra känsliga organ, inklusive könsorganen. I ett antal fall har man givit de fängslade elchocker och bränt dem med cigaretter. Medicinsk behandling har undanhållits torterade fångar, som varit i akut behov av sådan. (Se CRIPP:s publikation »Land of the Political Prisoners».)

(7) Se »Times of India», »Hindustan Standard», »Patriot» m fl.

George Fernandes

Leila Fernandes besöker Sverige

Ledaren för det indiska socialistpartiet, George Fernandes, fängslades i juni i år efter att ha levt under jorden i nästan ett år. Han står nu inför rätta tillsammans med 21 andra, anklagad för »konspiration mot staten», i den första rättegången mot någon av de tusentals människor som sedan undantagstillståndet fängslats av politiska skäl.

George Fernandes fru Leila, som sedan undantagstillståndet bor i USA, befinner sig för närvarande i Europa på en turné för att söka stöd för sin man och Indiens övriga politiska fångar. Resan organiserades av den socialistiska internationalen, och i flera länder har de socialdemokratiska partierna ordnat stora offentliga möten och sammanträffanden med partiledare eller andra höga partifunktinärer.

SAP i Sverige kunde dock inte erbjuda några arrangemang till förmån för det indiska broderpartiets ledare. Leila Fernandes besök i Sverige den 16 oktober kom därför att arrangeras av ett antal andra organisationer. Sydasienkommitten svarade för hennes kontakter med massmedia. Det var glädjande att se att TV2:s Rapport tog fasta på hennes besök för att belysa såväl den politiska situationen i Indien, som frågan om de politiska fångarna. Dagens Nyheter (den 17.10) och Internationalen (22.10) tryckte på frågan om den svenska u-hjälpen till Indien, och även radions Öppen Kanal kommer att ta upp detta ämne.

Under sitt besök i Sverige talade Leila Fernandes på ett offentligt möte. Hon träffade också socialdemokraternas in-

ternationella sekreterare Bernt Carlsson, som lovade att efter årsskiftet bjuda in henne till ett nytt sverigebesök.

Vi välkomnar alla ansträngningar att sprida information och skapa opinion mot det politiska förtrycket i Indien. Därför hoppas vi att socialdemokraterna håller sitt löfte och gör Leila Fernandes nästa sverigebesök till en bred kampanj mot förtrycket och för ett frigivande av Indiens politiska fångar.

Sydasien-kommitten.

Svenskt bistånd till Indien?

En kommentar till debatten i Dagens Nyheter i augusti-september 1976.

— PER PERSSON

»Hur länge ska Sverige fortsätta att ge bistånd till Indien trots att dess regering inte visar någon vilja att föra en politik som står i överensstämmelse med de svenska biståndspolitiska målen?» frågade Carl Hamilton i en DN-artikel den 1/8. Han visade på det faktum att den hittills förda utvecklingspolitiken inte lyckats åstadkomma vare sig »social och ekonomisk utjämning» eller en »sambandsutveckling i demokratisk riktning.» Tvärtom har den resulterat i undantagstillstånd med fängslade oppositionspolitiker och sträng presscensur. Den ekonomiska politiken under det senaste året innebär en återgång till en traditionell kapitalistisk utvecklingsmodell, med skattesänkningar och subsidier för rika kapitalägare, och lättnader för utländska investerare. Samtidigt råder totalt strejkförbud.

Reaktionen på Hamiltons skarpa kritik lät inte vänta på sig. Tre resenärer, som nyligen besökt Indien, gick till motattack och lovprisade Indira Gandhis undantagstillstånd som Indiens räddning ur ekonomiskt kaos och politisk bankrutt (Berg 19/8, Andreasson 3/9 och Sonden-Hællquist 8/9). Alla klagar de på att informationen om vad som sker i Indien är bristfällig och skildras alltför ensidigt i utländska massmedier. Efter personliga sammanträffande med indiska tjänstemän, journalister och affärsmän har de en helt annan bild att förmedla, eller som Sonden-Hællquist uttrycker det: »Indien har försökt att bryta en katastrofal utveckling och strävar nu att i stort som i smått göra något radikalt åt problemen, alltifrån överbefolkning, ojämlikhet och slum till bristande punktlighet och trafikvett. Den mjuka staten, den urartade demokratin, visade sig ha en regim som började genomföra beslut, och första åtgärden blev att använda de möjligheter konstitution gav att stoppa en utveckling som urholkade demokratin».

Resenärerna har funnit ett Indien i stark utveckling. Entusiastiska tjänstemän i samarbete med folkflertalet sluter upp bakom regeringens 20-punktsprogram, som bland annat innebär jordreformer, jordbrukskrediter, trädplantering, sänkta mat och andra basvarupriser, rätt till egen bostadstomt, ökad skolgång, slumsanering, stopp för ocker på landsbygden, familjeplanering och en hel del annat. Förutom optimismen bland engelskspråkiga informatorer, tar man det senaste årets prissänkningar och industriella tillväxt som bevis för att utvecklingen nu äntligen kommit igång. Slutsatsen följer logiskt: Det svenska biståndet till Indien behövs nu mer än någonsin.

Vad är då sanningen om Indira Gandhis undantagstillstånd och »nya ekonomiska politik»? I några artiklar tillbakavisades resenärernas intryck. (Sandahl-Forgue 24/8, undertecknads den 28/8, och Hamilton 3/10.) Argumenten förtjänar att upprepas och utvidgas.

För det första tycks det inte ha fallit någon av resenärerna in att den »bristfälliga» och »skeva» bilden av Indien i utländska massmedier delvis förorsakats just av den indiska regeringens införande av undantagstillståndet och avskaffande av pressfriheten. Censuren omfattar som bekant både in- och utländska journalister, och de tvingas numera vidarebefodra regeringens propaganda eller hålla tyst.

30 För det andra, så måste man sätta rätt stor tilltro till de uppgifter som trots allt når ut till omvärlden via olika kanaler och

som inte har den indiska regeringen som källa. Dessa ger en helt annan bild av vad som sker i Indien just nu. 20-punktsprogrammet utgör inget radikalt brott med tidigare utvecklingspolitik, bortsett från den ensidiga diskussionen och publiciteten kring det: för att ta några exempel, jordreformspolitiken tycks för närvarande mer vara en administrativ konsolidering av jord- och skatteregistren än en omfördelning. Den jord som hittills delats ut har varit statligt ägd överskottsjord. Slumsanbringningen gör städerna vackrare för över- och medelklassen att promenera i men löser knappast sluminvägnarnas bostads- och försörjningsproblem. Om något så förvärras deras situation. De sänkta livsmedelspriserna och den industriella tillväxten beror på den goda skörden och den internationella konjunkturuppgången under det sista året, snarare än på regeringens nya politik.

I stället för att duperas av regeringspropagandan, av den nyvordna ordningen på gator och torg och av kortsiktiga konjunkturfenomen, bör man se på innehållet i regeringens praktiska politik: godsägarväldet som hindrar jordbruksutvecklingen har inte brutits, budgeten stimulerar en industrialisering utan sociala prioriteringar och subsidier av rikas konsumtion. Hur ska denna politik kunna bryta underutvecklingen?

För det tredje och slutligen så tycks resenärernas analys böttna i en märklig syn på förhållandet mellan ekonomi och politik i det indiska samhället. »India is Indira» skanderar man numera på kongresspartiets möten. Sonden-Hællquist ger uttryck för samma »indologi», när de skriver att censuren i Indien är »självpålagd». Endast genom att identifiera landet med dess ledare kan man komma fram till att undantagstillståndet i Indien är en »revolution» och inte en röjarskiva för makteliten.

För att tro på denna enkvinnasrevolution måste man se det politiska systemet som fritt svävande, som »skum på folkhavets yta», utan förankring i de maktförhållanden som råder i det omgivande samhället. Då räcker det med politikernas eller t.o.m. enbart Indira Gandhis goda vilja för att övervinna hela den ekonomiska och sociala kris som Indien sjunkit allt djupare i det sista decenniet. För att få teorin att stämma med historiska fakta måste man dessutom anta att den goda vilja, som varit så utmärkande för Indiens politik sedan självständigheten, tidigare *inte haft* denna samhällsomvälvande kraft. Därmed drivs man till samma absurda slutsats som Mrs. Gandhi själv, nämligen att oppositionspartierna och det parlamentariska systemet varit det största utvecklingshindret. Andreassons något avpersonaliserade tes, att korruptionen i partiapparaten hindrat utvecklingen är naturligtvis lika ohållbar. Båda perspektiven bortser helt från de näringskedjor som binder politikerna vid de jord- och kapitalägande klasserna.

Visst är det för tidigt—som Sonden-Hællquist påpekar—att slutgiltigt avgöra om Indira Gandhis ekonomiska politik är en »revolution» eller en fasadputsning för att tillfredsställa över- och medelklassen samt biståndsgivarna. Men med det osäkra beslutsunderlag som vi har idag, inte minst p.g.a. »skev och »ensidig» information från Indien, bör vi inte planera några nya biståndsprojekt i Indien, utan endast fullfölja de redan avtalade. Mindre byråkratiskt uttryckt: *Stoppa Indienbiståndet!*

DOKUMENT

Dokumentavdelningen är avsedd för analyser, uttalanden och brev som har nått oss från partier, grupper eller personer som kämpar mot förtrycket inom de sydasiatiska länderna. Sydasienkommittén instämmer inte nödvändigtvis i de politiska analyser eller strategier som presenteras i dessa dokument.

Följande dokument är hämtat ur CCP:s (Ceylon Communist party) internationella bulletin »Red Flag», juninumret 1976. Det ger en fingervisning om var marxist-leninister i Sri Lanka står idag, och dokumentet anknyter särskilt till de senaste årens utveckling.

ENA ALLA REVOLUTIONÄRA KRAFTER!

Uttalande av Sri Lankas kommunistparti på Första Maj.

Årets Första Maj inträffar i en tid då den nuvarande regeringens parlamentariska liv lider mot sitt slut, en tid när dess demagogiska försäkran att man byggt socialismen under sin mandatperiod håller på att avslöjas som det falsarium det hela tiden varit.

Under de fem år som förflöt innan den Förenade Fronten (dvs 1970 års koalitionsregering som varade fram till förra året, övers anm) bröt ihop så vidhöll alla i regeringen illusionen att man höll på att bygga socialismen i vårt land. Men när det började knaka i fogarna så anklagade man varandra för att bygga upp en ny borgarklass. När Dr N M Perera (ordf i LSSP, f d finansminister. Övers anm) anklagade fru Bandaranaike för att bygga ut den privata sarongindustrin så svarade den senare (utan att förneka detta) med anklagelsen att dr N M Perera hade byggt ut den privata konfektionsindustrin. Pinsamt nog kvarstod det faktum att ingen av dom gjorde anspråk på att ha byggt socialismen, utan de anklagade varandra för att ha understött olika sektioner av borgarklassen.

Ingen som har förståndet i behåll låter sig luras att tro att socialismen har byggts i Sri Lanka under de år som följde den Förenade Frontens makt-tillträde. Trots att man nu tagit över de engelska plantagerna så är vår ekonomi fortfarande en nykolonial ekonomi som bara brutit med imperialismen formellt men inte i verkligheten. Landets ekonomi fortsätter att till största delen vara beroende av våra te- och gummiplantager medan exporten och marknadsföringen av dessa exportgrödor fortfarande i stort ligger i de imperialistiska bolagens händer. Vi är alltså än i dag i deras grepp. Och bortsett från detta så fortsätter utländska banker att kontrollera vår ekonomi medan det ut-

ländska kapitalet har fått fritt tillträde till landet. Vår ekonomi är dessutom knuten till imperialismen genom lån från den USA-dominerade Världsbanken som oundvikligen tvingat på oss sina nykoloniala lånevillkor.

Socialismen innebär förresten också ett våldsamt och oundvikligt slut på det kapitalistiska förtryckarsystemet, något som genomförs av arbetarklassen och dess allierade. Då avskaffas kapitalismen och borgarklassen och dess allierade be-segras. Detta är ett kvalitativt steg framåt i samhällsutvecklingen.

Inget av detta har inträffat i Sri Lanka. Vissa delar av borgarklassen kanske har försvagats, men andra, nya delar har tagit vid för att fullfölja förtrycket av massorna än hårdare. En gång i tiden ansågs UNP helt riktigt ensamt representera kompradorbourgeoisin i Sri Lanka. Idag är detta inte längre sant. Efter att för 25 år sedan ha valt en annan politisk väg än UNP, så har den nationella borgarklassen som då bildade SLFP som sitt politiska redskap avancerat långt. Efter att ha smakat makten i mer än 15 år och efter att ha deltagit i tre regeringar så har delar av den nationella borgarklassen nu växt samman med storbourgeoisin. Exemplet är tydliga: Dasa, Macullum, Piyadasa m fl. Och det kunde inte ha skett annorlunda eftersom allt är underkastat reglerna för den dialektiska utvecklingen. Den nationella borgarklassen är inte undantagen. Den har omöjligt kunnat bevaras lika dan som för 25 år sedan. I utvecklingens dialektiska förlopp har delar av den nationella borgarklassen blivit storkapitalister — oavsett om de är klädda i saronger eller kavaj och slips. En annan källa till den nya borgarklassens utveckling var spridningen av de statliga företagen under den nuvarande regeringen. Styrelseordförandena och de verkställande direktörerna i många av dessa företag har ansamlat ett stort kapital genom sina höga löner, genom gåvor och korruption, samt inte minst genom provisioner de fått utomlands. Detta har gett upphov till en ny typ av

byråkratiska kapitalister, där man finner borgare som samtidigt är funktionärer i de statliga företagen.

Det är faktiskt så, att Sri Lanka idag upplever en väldig utveckling av olika former av statskapitalism. Att man tog över plantagerna och inordnade dem under jordreformutredningen och det statliga plantagebolaget är bara det senaste exemplet på statskapitalismen. Kärnfrågan här är i vems händer statsmakten vilar. Och det råder ingen tvekan om att statsmakten i Sri Lanka vilar i händerna på reaktionära härskare i form av en allians mellan den högre jordägararistokratin och den gamla liksom den nya storbourgeoisin. Därför innebar nationaliseringen av plantagerna bara att äganderätten till dessa har lagts i händerna på nya härskare.

När vi marxist-leninister en gång krävde nationalisering av plantageindustrin så menade vi att detta skulle vara resultatet av en framgångsrik demokratisk revolution, där arbetarna och deras allierade hade tagit statsmakten. Men när nationaliseringen nyligen genomfördes här i landet så skedde det utan någon revolution och med statsmakten fortfarande i de reaktionära härskarnas händer. Därför är det fråga om en form av statskapitalism där klassrelationerna i produktionen fortsätter oförändrade. Det är alltså inte något avskaffande av kapitalismen, inte heller någon form av socialism.

Inte ens 1972 års jordreform var socialistisk eftersom den genomfördes inom kapitalismens ramar. En sådan jordfördelning genomfördes av general Mac Arthur i Japan vid slutet av andra världskriget och av Napoleon efter den franska revolutionen. Men det innebar inte socialism. Dessutom så får nu varje jordägare lov att ha 20 hektar jord, vilket i en fem personers familj innebär att man kan ha 100 hektar, en stor egendom i Sri Lanka. Lika lite socialism finns det i andra radikala lagar som den nuvarande regeringen påstår sig ha genomfört: lagen om kapitalbeskattning, lagen om maximiinkomst (en lag som nu avskaffats), lagarna om bostadsförsörjning o.s.v. De är tvärtom avsedda att stärka kapitalismen. Koncentrationen av jord eller inkomster i alltför få händer

är den säkraste sporren till revolutionär verksamhet. Därför har alla mått och steg som den nuvarande regeringen vidtagit varit avsedda att styrka och bevara kapitalismen, inte att göra sig av med den.

Ovanstående analys innebär inte, att det saknas skillnader mellan UNP och SLFP. UNP är det mest reaktionära partiet i Sri Lanka idag. Det är i grunden storbourgeois parti. SLFP å sin sida dominerar idag av sin högerflygel, vilken politiskt representerar storbourgeoisin. Men samtidigt så finns det också i partiets led genuina anti-imperialistiska och anti-feodala krafter vars motsättningar till storbourgeoisin och de feodala krafterna i framtiden kommer att tvinga dem att politiskt bryta sig ur partiet. Marxist-leninister måste vara varse möjligheten av en sådan utveckling och arbeta med det perspektivet. De måste vara beredda att arbeta tillsammans med dessa krafter mot den gemensamma fienden, men samtidigt aldrig tillåta dem att skapa förvirring i marxist-leninisternas led eller att ta ledningen. Det är därför vi, när vi lägger fram taktiken för en enhetsfront, inte refererar till politiska partier utan till klasser.

Samtidigt har vår ekonomi påverkats av den ekonomiska kris som drabbat hela den kapitalistiska världen. Följdaktligen har våra ekonomiska problem förvärrats. Över en miljon människor går nu arbetslösa och levnadskostnaderna har stigit i höjden. Det är därför som vår regering har tillgripit det hårdaste förtryck vi upplevt här i landet i form av ständiga undantagstillstånd och förnekandet av de flesta demokratiska fri- och rättigheterna, inklusive strejkrätten. Allt för att kunna vältra över krisens bördor på det arbetande folket.

LSSP och revisionisterna (dvs det moskvatrogna CP. Övers. anm.) ledda av Wickremasinghe och Keuneman har hjälpt SLFP genom att få massorna att tro på den borgerligt parlamentariska demokratin och genom att predika klassarbete. Men utvecklingen av en storbourgeois inom SLFP ledde till motsättningar inom den Förenade Fronten och LSSP sparkades ut. Väl borta från makten genomförde LSSP en helomvändning och började kritisera personer, partier och deras politik fast man stött dem tidigare. Idag ropar de efter en socialistisk enhetsfront för att vinna nästa val mot både SLFP och UNP. De har inte gett upp sin parlamentariska opportunist, men samtidigt så förleder de massorna genom att påstå att målet för Sri Lankas folk idag är socialismen. Detta är så typiskt trotskistiskt!

Medan LSSP går vilse i den politiska vildmark som de själva skapat, fortsätter revisionistklicken under Wickremasinghe och Keuneman att underdånigt spela rollen som bourgeois förordnade agent inom arbetarrörelsen och som talesman för den sovjetiska social-

imperialismen. Det är ett kommunistparti endast till namnet, och att den beteckningen fortfarande används beror på den borgerliga pressens nitiska ansträngningar att skapa förvirring inom arbetarklassen genom att porträttera revisionisterna som sanna kommunister.

Men alla dessa krafter, vare sig de är öppet reaktionära, reformistiska eller revisionistiska, har endast temporärt lyckats söva klasskampen i Sri Lanka. Det är viktigt att uppmärksamma den våg av vrede som vi sedan slutet av 1975 kunnat bevittna i arbetarklassens, studenternas och lärarnas kamp. Detta bevisar vad vi alltid har hävdat: att klasskampen inte kan undertryckas för alltid. Kampen nyligen bland industriarbetarna i Wellawatteföretaget, järnvägsstrejken, lärarstrejken, studenternas kamp i Peradeniya, strejken inom regeringspressen och till slut den ena dag långa generalstrejken den 20 februari 1976 (den första på nästan 10 år) samt den militanta hållning som visades under dessa strider, är av betydelse för den kommande kampen. Det är viktigt att vi identifierar oss själva med folket, med deras önsknings och strävanden, och aldrig gör oss skyldiga till parlamentarisk och politisk opportunist.

Därför upprepar vi denna 1:a maj att den ceylonesiske revolutionens omedelbara uppgift är vårt lands oberoende från neo-kolonialism och feodalism samt förvärvandet av faktiskt oberoende och verklig demokrati - följdaktligen att bana väg för revolutionens andra stadium, den socialistiska revolutionen. Vi tillkännager att Sri Lanka är ett neo-kolonialt och semi-feodalt land, att våra viktigaste fiender är neo-kolonialismen, feodalismen och deras anhang storbourgeoisin, att våra allierade är arbetarna, bönderna, den radikala intelligentian, ungdomarna, studenterna och lärarna och alla andra patriotiska människor, att vår taktik bör vara att under arbetarklassens ledning ena alla krafter som går att ena mot huvudfienderna, att störtandet av våra fiender endast kan lyckas genom ett orubbligt beslutsamt förkastande av den borgerliga parlamentariska demokratis gyckelspel och ett accepterande av den revolutionära vägen som är upplyst av skenet från marxism-leninismen-Mao Tsetungs tänkande.

Anmälan av programmet »Vart är Indien på väg?», TV 1, den 27/9 1976, kl 19.30 - 20.05.

Till
Radionämnden
Stockholm

Nämnda datum sändes ett program om Indien sedan undantagstillståndet, som var fullt av ovederhäftigheter och i stort sett endast okritiskt vidareände indisk regeringspropaganda. Programmet var uppbyggt kring en intervju med Indira Gandhi vars egen version av upphävandet av de konstitutionella fri- och rättigheterna togfördes utan en enda kritisk kommentar.

Det är lätt att belägga att programmets version av Indiens förhållande till sina grannstater historiskt är felaktigt: 1. Kriget Indien - Kina 1962 beskrevs som en »kinesisk invasion» och Kina framställdes som hotfullt expansionistiskt, fastän det är historiskt etablerat att kriget framprovocerades av Indien och att Kina var den förfördelade parten. (Se Neville Maxwell: India's China War, 1970.) Den kinesiska invasionen måste alltså ses i ett vidare sammanhang, och man måste lägga till att efter sin styrkedemonstration drog sig kineserna tillbaka till Mac Mahonlinjen och deklarerade ett ensidigt eldupphör, vilket Indien snart accepterade. Detta är allmänt accepterat bland historiker utanför Indien

2. Kashmir, som ockuperades av Indien 1947, och som i strid mot självständighetsavtalet aldrig fick avgöra om det ville höra till Indien eller Pakistan genom folkomröstning, framställdes som nyligen frälst från en icke närmare definierad farsot. Utvecklingen hade kommit i gång, trots att militären fortfarande patrullerar på Srinagars gator. Denna behandling döljer ett av subkontinentens (Sydasiens, red:s anm) mest inflammatoriska politiska problem och förbigår med okritisk tystnad vad som ser ut att vara ett flagrant övergrepp mot Kashmirs folk.

3. Förhållandet till Bangladesh framställdes som försämrat av en liten klick propakistanska och prokinesiska konspiratörer, trots att det är allmänt känt att den huvudsakliga anledningen till spänningen mellan länderna är Farakkafördämningen i Ganges, vilken tillåter Indien att avleda stora mängder vatten till Hooghlyfloden för att förse Calcuttas hamn med vatten. Detta vatten är nödvändigt för bevattning av en stor del av risarealen i Bangladesh, vilket gör det minst sagt lättsinnigt att beteckna det folkliga motståndet mot Indiens övergrepp som anstiftat av en handfull provokatörer. (Se Poul E Svejstrups utmärkt initierade artikel i danska Information den 18/5 1976.)

Programmets framställning av de inri-

kespolitiska förhållandena sedan Undantagstillståndet förra året måste ses som en ren regeringspropaganda genom avsaknaden av kritisk distans. Det är väl känt att t ex BBC dragit hem sina korrespondenter från Indien i protest mot de restriktioner som regeringen lägger på journalistiskt arbete. Att i ett sådant läge återge regeringspropaganda kan endast betecknas som oansvarigt.

Det gäller t ex behandlingen av 20-punktsprogrammet som accepterades helt »at face value»: det togs för givet att programmets löften realiserats eller var på väg att realiserars, vilket är ytterst tvivelaktigt:

1. den expanderande kreditgivningen till bönderna t ex framställdes som varande i fattigas intresse trots att den massiva kreditgivning som getts sedan 1965 skärpt ojämlikheten och ökat folkflertalets misär och endast berikat ett fåtal rikebönder ytterligare.

2. jordreformen accepterades också som allvarligt menad trots att det officiellt erkänts att man på programmets första nio månader inte måktat omfördela ens 200.000 acres.

3. prissänkningen framställdes som ett resultat av regeringspolitiken trots att alla vet att priserna i ett land som Indien främst bestäms av skördeutbytet — och den förra skörden var gynnsam tack vare en god monsun.

4. slutligen antyddes att indierna skulle vara så fattiga och hungriga att de inte har något intresse av medborgerliga fri- och rättigheter, ett argument som, om det inte är rasistiskt, åtminstone måste betecknas som grovt etnocentriskt, särskilt när folket i fråga inte alls tillåts yttra sig i saken, utan endast den person som med diktatoriska metoder berövat dem deras konstitutionella rättigheter. (Hela denna fråga har debatterats i Dagens Nyheter under de senaste månaderna: debatten torde visa att denna sak inte är okontroversiell.)

Allt sammantaget finns det god grund för att beteckna det anmälda programmet som grovt ovederhäftigt och partiskt på ett sätt som strider mot målsättningen med Sveriges Radios programverksamhet.

Åkarp, den 27/9 1976.

Göran Djurfeldt

Brevet nedan behandlar tortyren av en politisk fånge i Indien, Lawrence Fernandes. Han är bror till den sedermera tillfångatagne socialist- och fackföreningsledaren George Fernandes. Lawrence Fernandes fall är ett av många tusen liknande, och den grymma behandling han utsatts för är knappast unik.

24 maj 1976

Från: Fru Alice Fernandes
3 Leonard Road
Bangalore 560025

Till: Indiens president
New Delhi

Om polisens brutala tortyr av min son,
Lawrence Fernandes.

Sir!

Det är med ett tungt och sorgset hjärta som jag skriver detta, se vidare mitt brev daterat den 12 maj 1976 (kopia bifogas), med hopp om att genom Er erhålla rättvisa. Jag är en gammal kvinna på 65 år, och min 75-årige man är hjärtsjuk. De nyligen inträffade händelser som beskrivs nedan har lämnat oss fruktansvärt skakade och förlamade av sorg.

Ungefär klockan 9 på förmiddagen lördagen den 1 maj hämtades min 44-årige andre son Lawrence Fernandes från vårt hem av polisen, under förövandning av att de ville förhöra honom om den Habeus Corpus- (rättskyddslag, ö.a.) petition som i februari inlämnades till Karnatakas högsta domstol av min tredje son, Michael Fernandes, (tjänsteman vid Indiska Telefonindustrin och fackföreningsledare), som har hållits fängslad i enlighet med MISA sedan den 22 december 1975. (MISA = lagen för bibehållande av den inre säkerheten, ö.a.) Efter att ha vidhållit detta svepskäl i ungefär en timme började polisen fråga ut honom om min äldste sons, George Fernandes, förhållanden. Sedan utsatte de honom på det mest omänskliga, hänsynslösa och obarmhärtiga sätt för fysisk tortyr av tredje graden och fortsatte med denna tortyr ända in på småtimmarna till kl. 3 på morgonen.

Förutom att de slog honom med klubbor (tills fem av dessa gick i bitar), använde de en rot från ett banyanträd för att slå honom med, och de sparkade honom och gav honom örfilar. De använde också ett vulgärt språk och förolämpade honom och vår familj, och de hotade honom att om han inte avslöjade George Fernandes förhållanden så skulle han kastas på järvägsrälsen och bli dödad under ett tåg, så att inga bevis skulle kunna binda dem vid hans död. De vidtog verkligen förberedelser för att göra detta omkring kl. 3 på morgonen, när hans fysiska kondition hade gått ned till ett nästan ohjälpligt tillstånd.

Efter att de på detta sätt förvandlat honom till ett fysiskt, mentalt och nervöst vrak, hölls han isolerad i olika polishäkten under de mest ohygieniska

förhållanden till den 20 maj. Under denna period utsattes han för ytterligare förhör och tortyr. Han gavs ingen mat på tre dagar och fick inte heller ordentlig mat övriga dagar. Under alla dessa 20 dagar fick han bara bada tre gånger och var tvungen att använda samma kläder som han bar när han hämtades den 1 maj. Han hade förlorat medvetandet p.g.a. denna omänskliga behandling. För att få behandling så att han skulle överleva togs han till olika läkare och sjukhus, varje gång under falska namn som angav att han var polisman. En natt hämtades en läkare till själva polisstationen för att behandla honom.

Den 9 maj togs min son i polisbil de 300 kilometerna till Davangere och den 10 maj fördes han inför polisdomaren där och uppgavs ha blivit arresterad i Davangere föregående dag. Han torterades och hölls i ett slutet häkte där till den 11 maj och fördes sedan tillbaka till Bangalore.

Han förhördes oavbrutet om George Fernandes förhållanden. Han förvägrades advokathjälp och tilläts inte kontakta sitt hem eller någon annan vare sig per brev eller telefon. Han fick inte tillgång till tidningar och hölls i isoleringscell. Han hotades med förfärliga konsekvenser om han rapporterade tortyren till polisdomaren eller någon annan. Slutligen togs hans fall upp den 20 maj inför polisdomaren i stans andra distrikt, och det var under lunchtid. Han fördes sedan bort till Bangalorens centralfängelse där han har hållits fängslad i ett psykiskt nedbrutet tillstånd och under ytterligare bestraffning för brott mot fängelsereglerna.

Förutom muntliga klagomål hade jag framfört skriftliga klagomål, skickat telegram och brev till alla inblandade från högsta till lägsta myndighetsnivå, men utan resultat och t.o.m. utan bekräftelse på att de nått fram, och man hade inte informerat oss om vad som hade hänt med min son Lawrence.

Efter att ha fått information av en advokat gick jag den 20 maj till fängelset, och trots att jag väntade tillsammans med advokaten från 18.45 till 19.30 fick jag inte träffa min son. Den 21:a väntade jag från 10.45 i över tre timmar, och ca 14.00 fördes jag utan advokat till cellen för att träffa honom. Han verkade mer död än levande. Han kunde inte röra sig utom med två personers hjälp, och då med största smärta och svårighet. Hans vänstra sida är som förlamad, och både vänster ben och vänster hand är fortfarande svullna. Han är i ett mycket dåligt tillstånd både mentalt och kroppsligt, och han kan inte tala utan att staka sig. Han är fruktansvärt nervös och dödligt rädd för polisen, för alla som

har khakiuniform, för ljudet av någon som kommer gående med skor på och för alla andra människor, för han fruktar att alla är förhørsledare och torturärer. Han ser helt utmärkt ut och har gått ned åtminstone 20 kg under dessa 20 dagar.

Hans advokat fick träffa honom ca kl. 18.30 den 21 maj. Som för att strö salt i såren la man sedan ännu ett blad till detta tarvliga omänskliga aktstycke genom att man på eftermiddagen den 22 maj i fängelset delgav min son en interneringsorder daterad den 21 maj och undertecknad av poliskommisarien. Han kvarhölls i häktet i enlighet med MISA och sedan dess har han hållits i samma cell utan att ha fördelen av de andra MISA-fångarnas sällskap.

När premiärministern, inrikesministern och hennes övriga ministrar gång på gång säger till folket i vårt land och utomlands att de politiska fångarna behandlas väl och att det inte förekommer tortyr eller omänsklig behandling av dem från polisens sida, och när Högsta Domstolens utslag den 28 april i fallet med Habeus Corpus-petitionen vidhåller att inget fall av missbruk av den verkställande makten har kommit till domstolens kännedom etc., är det då meningen att jag ska tro att tortyren av min son är en mänsklig handling från regeringens sida? Eller ska jag tro att allt detta ingår i en avsiktlig, djävulsk plan riktad mot min familj? Hålls mina två söner som gisslan för George Fernandes, vars nuvarande förhållanden eller tillstånd hela min familj är totalt ovetande om? Är det moraliskt eller rätt att min familj ska trakasseras och plågas p.g.a. de politiska åsikter som min son George Fernandes har?

Allt jag har anfört här härrör sig från vad familjen kunde få ihop genom Lawrence under besöken hos honom i cellen. Av uppenbara skäl är det inte helt uttömmande. Utan att gå in på händelsernas politiska undertoner, som jag förstår väldigt litet av, kräver jag av Er i namn av allt som är gott i mänskliga varelsers och deras regeringars uppträdande, och i rättvisans namn, att beordra en grundlig juridisk utredning om denna barbariska tortyr etc. och att vidtaga lämpliga åtgärder mot de inblandade myndigheterna.

Jag kräver också att han överförs till ett bra sjukhus och att han får vård av medicinska och psykiatriska specialister och att han tillåts ta emot dagliga besök av familjen, så att han kan återfå sin mentala och kroppsliga hälsa och bli en mänsklig varelse. Jag är säker på, att om jag inte får rättvisa så kommer Gud den allsmäktige, som står över alla denna jordens allsmäktiga personer, att straffa syndarna, och Nemesis (vedergällningens gudinna, ö.a.) kommer förr eller senare att utkräva sin tribut.

Jag litar på att detta brev kommer att bekräftas med ett kvitto och att de åtgärder jag bett om ögonblickligen kommer att vidtagas.

Undertecknat Alice Fernandes.

KAMRAT NAGI REDDY DÖD

Det har nyligen rapporterats att kamrat Nagi Reddy, en indisk bondeledare, har hittats död. Nagi Reddy började sin revolutionära verksamhet redan 1947 då han deltog i de fattiga böndernas uppror i Telengana, ett distrikt i nuvarande delstaten Andhra Pradesh. Han var vid den tiden medlem av CPI, men vid partiets splittring 1964 gick han över till CPI(M), som han dock lämnade 1968 för att bilda en ny organisation. Han ledde en väpnad kamp mot godsägarväldet och den indiska armén och lyckades befria vissa bergsområden i Andhra Pradesh.

Nagi Reddys revolutionära ledarskap och organisatoriska förmåga kommer att saknas starkt av kamraterna i Indien.

Leve Nagi Reddy!

FRÅN INDISKA TIDNINGAR

The Times of India 9 juni

Det sovjetiska kommunistpartiets generalsekreterare Leonid Brezhnev sa i kväll till Indira Gandhi att erfarenheten har visat att den politik hon lett och som fullföljts av Kongresspartiet har varit frötutseende....Det är första gången en ledare i Brezhnevs ställning har talat om Kongresspartiet med sådana lovord.

Business Standard 25 mars

»Var snäll och betala mindre till indiska sjö- och besättningsmän än till andra» — Detta utgör kärnan i en vädjan i förtroende som en del privata indiska skeppare nyligen framförde till sina utländska kollegor. Med anledning av detta har »Forward Seamen's Union» protesterat i sin tidning.

DEN RESANDE FOLKHÖGSKOLAN

kallar sig en grupp människor utanför Stockholm. De planerar en 16-månaders Asien-kurs med start den första januari och kursen inbegriper en fem månaders resa med Indien som slutmål. Efter en del förberedelser kommer man framåt vårkanten att ge sig iväg i ett mindre antal bussar med elva personer i varje, och avsikten är att man på vägen ska stanna upp och samla in material om ämnen man har diskuterat på förhand. Förslag på sådana ämnen för Syd-asien är t ex »Kvinnans ställning i Afghanistan», »Klasskillnader i Pakistan» och »Undantagstillståndet i Indien».

Så kommer man då hem för att sammanställa vad man fått ihop och presentera materialet i olika former och för olika målgrupper, t ex skolor. Det kan bli föredrag, radioprogram, sketcher, bildband osv. Sen är det också meningen att gruppen skall sammanväva dessa erfarenheter med erfarenheter av och studier i det svenska samhället. Näst gång på våren 1978 kommer alltså detta block av studier, resor och arbete att vara avslutade, och vi här på Syd-asien bulletinen ser med spänning fram mot vad som skall komma ut av detta ambitiösa projekt.

Förhoppningsvis kommer vi att kunna återkomma till Den Resande Folkhögskolan och kanske presentera en del av de rapporter som berättar om deras erfarenheter.

Är det någon av våra läsare som är intresserade av Den Resande Folkhögskolan så kan han ta kontakt med Mikael Wennberg, Myggdalsvägen 84, 135 00 Tyresö, tel 08/712 44 73.

LÖSNINGEN PÅ TIGGARPROBLEMET

GRUNDDATA OM SYDASIEN

AFGHANISTAN

Areal: 648 000 km² (1,5 ggr Sverige)
Befolkning: Ca 18 miljoner
Huvudstad: Kabul
Officiellt språk: Pashtu
Statsskick: Republik

BANGLADESH

Areal: 143 000 km² (1/3 av Sverige)
Befolkning: 78,5 miljoner
Huvudstad: Dacca
Språk: Bengali
Statsskick: Republik

BHUTAN

Areal: 47 000 km² (1/10 av Sverige)
Befolkning: 1,15 miljoner
Huvudstad: Thimpu
Språk: Bhutia
Statsskick: Kungadöme

INDIEN

Areal: 3 300 000 km² (7,5 ggr Sverige)
Befolkning: 613 miljoner
Huvudstad: New Delhi
Språk: 21 officiella språk (40% talar hindi)
Statsskick: Federal republik

NEPAL

Areal: 141 000 km² (1/3 av Sverige)
Befolkning: 12,5 miljoner
Huvudstad: Kathmandu
Språk: Nepali
Statsskick: Kungadöme

PAKISTAN

Areal: 804 000 km² (1,8 ggr Sverige)
Befolkning: 70 miljoner
Huvudstad: Islamabad
Officiellt språk: Urdu
Statsskick: Federal republik

SRI LANKA

Areal: 66 000 km² (1/6 av Sverige)
Befolkning: 14,2 miljoner
Huvudstad: Colombo
Språk: Singalesiska och Tamil
Statsskick: Republik

SydAsien

4-